

interkom

ČS FANDOM

informační
servis

fandomu
11-12/2011

FanCity: Divní lidé

Ve sváteční pátek 28. X. jsem se vydal na Novodvorskou, kde se v místním Kulturním centru konal Největší festival her a fantastiky FanCity. Na cestu jsem se vydal v záměrně provokačním ustrojení. Tedy – neměl jsem žádný meč aniž plastový mašinkvér, nebyl jsem bojově nalíčen, ani jsem si nenasadil špičaté uši. Jediné, co jsem provedl, bylo to, že jsem si do svého batohu vetknul českou vlajčku.

Že jsem udělal dobře, jsem zjistil hned v metru. Jedna holčička se divila, proč jsem ovlajkován. Její otec odvětil, že je svátek.

„A jaké svátek, tatínku?“

„Ježíš, Helenko, to je jedno, svátek je!“

Doufám, že si ho pak otec vygoogloval. Anebo dcerka, už jí bylo tak šest.

Nejen divné uši a meče, ale i hábity a divní lidé mě na místě přivítali. A to hned na recepci, kde jsem – jakožto předem přihlášený a předem placitý – dostal identifikační lísteček, tašku s materiály a objednanou placku. Dále jsem – jakožto přednášející – obdržel obálku s jiným lístečkem, kde se mi oznamovalo, kdy a kde se má přednáška konat. Díky čemuž jsem se dověděl, že je o dvě hodiny posunuta. Jak říkám – bylo to hodně divný, protože během tří minut jsem byl obslužen, tok informací klapnul, kdežto když chodím po různých státních úřadech... (Ale to je jiná story, ve které nejde o minuty, ale o měsíce!)

Kdo má zájem o hry a fantasy, může zde skončit, protože já jsem hlavně na literaturu a kosmonautiku. Bylo krátce po jednácté, takže jsem hned vyběhl do patra, do místnosti č. 1 (soukromě jsem si ho kvůli barvě židlí nazval „modrý salonek“), kde jsem si užil přednášky Petra Tomka Cesty k raketoplánům. Stroje, které nám byly představeny, nacistické, sovětské, ame-

rické, evropské či japonské by mohly být skvělým námětem pro nějakou scifárnu – a myslím, že budou. Dověděli jsme se, že Dyna Soar byl Gemini s křídly, s aktivním tepelným štítem, chlazeným vodou (mohl by to být i parní raketoplán:), zhlédli jsme sovětský Spiral, stojící v jakémsi muzeu na povětrí ve vysokém bejli, podivili se podivnému systému, kdy na raketoplánu je raketoplán, na němž je raketoplán, což není nic proti zvrhlému plánu na dva raketoplány, připojené břichem k sobě, které vynášejí třetí raketoplán (vše pilotováno), potěšili se raketoplánem, který vynáší nosné rakety družic, dověděli se, jak je to s motory jednostupňového britského kosmoplánu SKYLON a jak je to se sice nefunkčním, ale neukončeným programem japonského raketoplánu (Japonci jsou prostě divní). Jestli na nějakém conu bude mít Petr ještě přednášku, určitě ji nevynechejte.

Po přednášce jsem sešel o patro níž a u recepcce zabočil do bočních dveří, za kterými se nacházela hospoda. Pracovní oběd zde konzumovala redakce prvního českého ryze internetového sci-fi deníku Sardeni, kteréžto jsem dopisujícím a pozorujícím členem. S redakčními novinikami vás jistě na Sardenu seznámý šéfredaktor Jan „Pechy“ Pechanec. Já prozradím, že Novodvorská restaurace má dobrý guláš i pivo. (Výhodou pro jeden druh conanů je, že tuhle hospodu jen tak nějaký con nevychlastá.) I zde seděli divní lidé. Prostory jsou zde kuřácké, na stole byly připraveny popelníky – avšak čisté! Tedy nepoužité. Redakční tabakisté chodili svoji závislost ukájet ven! Aby nečoudili kamarádům pod nos. Jak říkám, divní lidé.

Zatímco jsme obědvali, jiní divní lidé naplnili divadelní sálek, aby za pět stovek zhlédli Kocoura, přesněji herce Danny John-Julese

Dokončení na straně 8

OBSAH

FanCity: Divní lidé	1	Cory Doctorow: Malý bratr	19	Ondřej Neff: Rekvalifikační kurz	26
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Avram Davidson: Šestá roční doba	19	Rory Clements: Mučedník	27
DinoCon v Pardubicích aneb takových třicet let	2	Vládcové vesmíru	20	Časem s vědou – listopad	28
Hvězdný bulvár	3	Puls nekonečna	20	0 nejlepších fantasy 2011	29
Jako obvykle (Vzpomínka na Parcon)	7	Český Honza	21	Osudy Slovanské epopeje za okupace	30
Nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč	12	Jiří Kulhánek: Vyhlička na věčnost	22	Keith Ball: Podivuhodné křivky	31
Spěšný vlak Ch.24.12.	15	Věčný souboj Dobra a Zla	23	23. ročník literární soutěže	
Cynické fantazie	16	Poul Anderson: Vítězové	24	0 Stříbřitělesklý halmochron	32
Viktor Pelevin: Svatá kniha vlkodlaka	18	Návrat z hvězd	24	Vyšiel tridsiaty Istrozín	32
		Jiří W. Procházka: Druhý krok nikam	25	Pluhy, nemoci a ropa	32

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

V recenzích se vracíme ke dvěma vrcholům loňského roku, Spěšnému vlaku (pře-
tištěním recenze-úvahy Petra Koubského) a Vládčům vesmíru, o kterých se zmiňuje-
me s o větší radostí, že právě vyšlo jejich pokračování Puls nekonečna.

Dvojrecenzi tohoto čísla věnujeme poslednímu opusu Jirky Kulhána Vyhlička na
věčnost, postarali se o ni Richard Klíčník a Jakub Guman.

Napsal mi Egon: Přeposílám Ti přednášku faráře Pechara, kterou měl na Minico-
nu. Myslíš, že by ji šlo zveřejnit v Interkomu, aby zůstala památka na náš Minicon
2011? Egon už to pochopil, sebevíc odvedené práce bude dřív než brzy zapomenuto,
pokud nebude zachycena v něčem alespoň tak solidním, jako je tento Interkom. Kdy
to dojde ostatním pořadatelům. Jsem zvědav, zda jim v té době bude méně než Ego-
novi dnes?

Asi nešlo uniknout mediálnímu běsnění okolo přesunu Slovanské epopeje Alfon-
se Muchy do Prahy. Náš spolupracovník Pavel Nosek ve svém článku ukazuje, že
mystifikace a rozruch se na toto dílo „lepší“ takřka od jeho vzniku a zcela jistě od kon-
ce druhé světové války (a že život v metropoli může být zajímavější a spletitější, než
nám jej popisují autoři městské fantasy).

Předplatné IK a jak jej poslat na to jediné a správné místo

Ani letos se nic oproti loňskému roku nezměnilo. Stejně jako loni tiskneme Interkom
jen pro platící předplatitele, ceny všeho vzrostly natolik, že již nemůžeme čekat, zda
se někdo okolo květnové Akademie SF rozhoupe a zaplatí.

Takže předplatné i letos činí **dvě stě padesát korun** (číslu 250 Kč, respektive 11 eu-
ro). Můžete je poslat složenkou na mé jméno a adresu redakce (je v tiráži :-), nebo na
konto **1938356379/0800** u Čs. spořitelny,

IBAN CZ37 0800 0000 0019 3835 6379.

Podívejte se pozorně na svou adresu na obálce tohoto IK; najdete-li tam za svým
jménem ? či !, pak vězte, že další IK nedostanete, pokud nezaplatíte 250 nebo 500
Kč. Jen tak ještě můžete očekávat první Interkom roku 2012.

Pokud jste nebyli na Podzimní poradě, můžete poslat i roční klubový příspěvek
400 Kč, já to nějak zadministruji.

Holdně úspěchů v roce 2012, spoustu skvělých knih, partnery, na které se může-
te vždycky spolehnout, a samozřejmě zdraví přeje **Zdeněk Rampas a celá redakce**

Dinocon v Pardubicích aneb takových třicet let

Vážení přátelé, drazí pamětníci, milí dinosauři,

v dubnu příštího roku (přesněji 20. – 22. 4. 2012) to bude bez tří dnů **30** let, co
jsme se poprvé sešli v Pardubicích na prvním Parconu, který se tak ještě ani nejme-
noval.

Albert a Pražák, pro mladší Miloš Podpěra a Petr Baubín, se rozhodli oslavit to
(a to, že jsme ještě tady :-)) malým vikendovým setkáním pamětníků (ti mají přednost)
a sympatizantů v místě, kde to všechno začalo. Tedy nikoli na kolejích v Polabinách,
ale v hotýlku s příznačným jménem Staré časy.

Napište mi (na ram@apro.cz), zda máte zájem se zúčastnit a jaký program by vás
do Pardubic nejlépe přitáhl, potažmo k jakému byste chtěli sami přispět.

Neplánujeme nic velkého, vybraný hotýlek má kongresový sál jen pro 100 účast-
níků a možnosti ubytování v místě ještě menší (nicméně v okolí je několik příjemných
penzionů), tedy přesně podle hesla kdo dřív přijde, potažmo ozve se mi, ten dřív...

Konečně zas budou mít (pozorní) čtenáři Interkomu nějakou výhodu.

Miloš Podpěra, Petr Baubín a Zdeněk Rampas

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 11-12/2011 (272)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6,
161 00 Praha 6, ČR

tel. + fax:

v prac. době +420 224 239 645

tel.: +420 233 313 093

e-mail: ram@apro.cz

<http://interkom.vecnost.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Grafická redaktorka:

Kristýna Benediktová

Redakční kruh:

Richard Klíčník a Michaela

Autoři tohoto čísla:

Libuše Čermáková, Egon Čierny,
Filip Gotfrid, Jakub Guman,
Grobenius, František Houdek,
Jaroslav Houdek, Boris Hokr,
Richard Klíčník, Petr Koubský,
Jan Kovanic, Jan Křeček,
Pavel Nosek, Jaroslav Pechar,
Zdeněk Rampas, inž. Daniel Tomek

Sponzoři tohoto čísla

Jiří Doležal

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 19. 12. 2011

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze

© INTERKOM

PF 2012

interkom 11-12/2011

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto

Smutnější než punker středního věku je jen bílý rastafarián.

Louis de Bernières

Jaký je rozdíl mezi dostudovanými vysokoškoláky?

Absolvent přírodních věd se ptá: „Proč to funguje?“

Absolvent techniky: „Jak to funguje?“

Absolvent ekonomiky: „Kolik to stojí?“

Absolvent humanitních věd: „Chcete k tomu hranolky?“

Večirek v Letecké

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ jinde

■ **18. října** přišla na svět Alica Stožická. Zusce i Hromovládovi ze srdce blahopřejeme.

Redakce IK

● **27. října** u Kruhu zjišťuji, kdo dorazí na FanCity, ale na nikoho jsem nenarazil.

● **29. října** jsem si uvědomil svou závislost na internetu, po obědě jsem se rozhodl vydat na FanCity, ale ještě jsem si stále nezjistil, kde to je, naštěstí stačilo kouknout na web, ale kdyby selhalo připojení, tak bych asi zůstal doma, protože jsem nevěděl o nikom, kdo tam bude, bych se vyptal na místo konání.

Mám to na Novodvorskou slabou hodinku, takže jsem už před třetí na prezenci fasoval program, placuku a materiály. Hned vedle mělo svůj stánek knihkupectví Londýnská. Pokecal jsem s Komárem a Pavlem Čepkem a vydal se hledat výstavu plakátů. Ta mě trochu zklamala, sloužila jen jako výzdoba klubovny, kde zrovna probíhala podpisovka Tonyho Amendoly z Hvězdné brány. Uvažoval jsem, zda dát 150 Kč, ale pak jsem si řekl, že by poznal, že si fotku kupuji kvůli Dextrovi, který mu na ní zrovna vráží injekci do krku.

Dannyho Johna-Julese, Kocoura z Červeného trpaslíka, jsem nepotkal, ale za to jsem postupně narazil na Libuši Čermákovou, Honzu Kovance, Julii Novákovou, Ellie s malým Erikem a na Hanku z RUR...

Nakouknul jsem na pořad „Jak nepsat blbě“, kde Františka Vrbenská, JWP a Tom Němec (s pomocí nějakého článku Jirky Pavlovského) radili začínajícím autorům.

Potom, co vyjmenovali dlouhou řadu pravidel a příkázání, se shodli na tom, že každé je možné porušit, ale je třeba jej nejprve znát. A já bych dodal, že i zde platí: co je dovoleno bohovi, není dovoleno volovi.

Komár z Londýnské. (Proč se i uprostřed krize tváří tak spokojene? Předplatil si Interkom!)

Chvilku jsem dal řeč s Vaškem Pravdou, pochvaloval si Kocoura, že měl nabitou klubovnu (lístek za 500 Kč) a že nakonec vyšel laciněji než ostatní hvězdičky, protože v Praze nencoval, jen si k nám na půl den odskočil (na motorce zajel na londýnské letiště Heathrow, ještě s přílbou v ruce vystopil z letadla v Praze, odkud jej Vaškův člověk dovezl na Novodvorskou, tam pokecal s fanoušky a stejnou cestou nás opustil).

Pak jsem se vydal do přilehlé restaurace podívat po Zdeňkovi Pobudovi, leč nalezl jsem jen stůl s Pavlem Renčínem, JWP a jeho obdivovatelkami. Když tam dorazil Franta Novotný, poklábosili jsme o filmu Alois Nebel a já se vydal na cestu do Ruzyně. I zpáteční docela vyšla, takže jsem nakonec na FC setrval déle než v MHD :-)

● **1. listopad** trávím v klubu architektů nad kinem MAT (jednou zde Leonid Křížek pořádal schůzku KJV), tentokrát na prezentaci Corelu, Canonu a Adobe produktů.

Barmanka (matka dospělých dcer) se ukázala být fanyнка Jirky Kulhánka, když jsem jí řekl, že vyšel další, hned po práci se rozeběhla do Krakatitu². (A vymámila na mně slib, že jí půjčím Cestu krve, kterou jako jedinou z Mistrových knih nečetla.)

● **2. listopadu** jsem se zastavil v Argu, podívat se na Richarda Klíčnicka. Zjevně mu to tam svědčí, vyprávěl mi svá dobrodružství s Robertem Fulghumem mezi Brňáky.

● **3. listopadu** dopoledne jsem konečně poslal do tiskárny minulý Interkom a pak se šel osvěžit ke Kruhu.

● **4. listopadu** testuji své nové prášky na indickém guláši u Pagiho; než se uvařil, tak jsme si krátili čas promítáním filmů zpochybných reality. Matrix a podobně.

● **5. listopadu** se chystám na večírek u Hraničkových, když tu z Koreje volá Jarda Olša jr., seznámil se zde s českým scifistou, primátorem nejmenovaného města, dostatečně populárního, abychom ho lákali na Akademii.

● **7. listopadu** neslavil se teď někdy nejdůležitější den světových dějin? (no v RUR si nevzpomněl ani Honza Macháček :), a nepořádali jsme teď někdy podzemní S*S*S*R? Nicméně jsme chtěli oslavit alespoň Janiny třicátiny, ale nedorazila, tak jen Filip musel odvláčet dárky od Bí a Hanky.

Na cestě k metru si Honza Macháček koupil Nový prostor a ukázalo se, že je tam článek o SF. Ale celkem zmatený, takže my lakotní o nic nepřišli.

● **8. listopadu** se chystám na rozesílání Interkomu porotcům a letošním účastníkům CKČ.

Taky bych měl vyhodnotit hlasování Akademie, zapracovat na přípravě Dinoconu, a Interkom a Bulvár se taky sám nenapíše. Asi bych měl něco vypustit.

● **9. listopadu** se zastavuji na skleničku u Netopejra, vydal nového Lucifera; ukázal jsem mu trik, jak změnit mappy.cz na bojovku, hned odletěl bombardovat Olomouc :-)

● **10. listopadu** se zastavím u Leonida Křížka na čaj a technickou poradou, bohužel jsem mu ke špatnému zobrazování gmailu mohl říci jen to, že mi to už druhý den dělá totéž co jemu. Alespoň jsem si odnesl pěknou knihu.

● **11. listopadu** sv. Martin přijel na bílém autě (alespoň tak všechna auta při pohledu z vrchu vypadala) a u Klímových se chystá svatomartinský večírek.

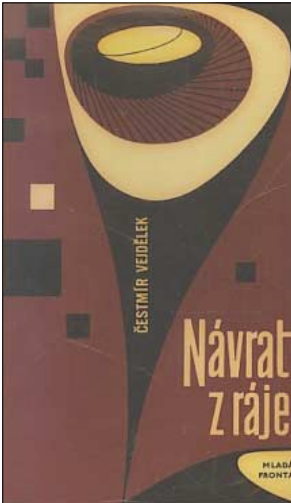
Vilma s Věrou napekly nezjištěné množství hus a kachen, Jolana s Danou dodaly bramborové nočky, Milena zelí několika barev, Věra ještě upekla bramborové placky jak od maminky (výborné s kachnou i bez ní) a Honza Vaňek jr. pro ty, kdo si myslí, že jejich žlučník už nemůže nic překvapit, donesl Cornish Clotted Cream a napečené scones.

Chvilku po jedenácté hodině a jedenácté minutě dorazili ještě Hraničkovi. Tošiko právě odkudsi přiletěla a nebylo jí z letadla úplně dobře, ale pak neodolala a bez následků si dala kachno-husí polévku i kachno-knedlo-zelo, když už hus nebylo. Bidlo využil toho, že si s někým může popovídat japonsky, a i pro Tošiko to nejspíš je docela vzácné, takže jsme je nerušili a nakonec jsme vypadli až okolo půl třetí (když jsem si všiml, že už se hostitelce zavírají oči a na pohovkách se hromadí odpadlé děti, tahle mladá generace nic nevydrží :-)

Krom jídla měla veliký úspěch i učebnice *Dějiny naší říše* od Josefa Pekaře z roku 1914, kterou vydal Leonid Křížek. Děti si mezi chody četly *Čerpadlo 6* a *Metro 2032*, my jsme ze SF probírali Kulhána a poslední mírně i zcela šílené nápady na reformy našeho školství, které se líhnou v hlavě současného ministra, zdálo by se, že ratlík je proti němu docela příčetné zvířátko. — Jestli jsem to dobře spočítal, sešlo se nás ten večer 17 dospělých + 7 dětí.

● **12. listopadu** se trochu vzpomínám ze svatého Martina (neměl jsem si tu polévku přidávat, podruhé a potřetí :-)) a posilněn čtyřmi hodinami spánku se odpoledne vydávám na Minicon. Ten mi přišel jako docela rodinně komorní con, viz nejdůležitější páry, které jsem ještě zastihl: Egon s paní Čiernou, Libuška Čermáková s přítelem, Martin Corn s partnerkou, Filip Gotfrid s harémem, Leonid Křížek s Lucií. Na Jiřinín SF workshop přijela Jarka Nováková z Brna, tu jsem neviděl už několik let, a Monika z Tritonu, vydržela až do konce poslední přednášky, tuším Františka Novotného, na kterou ještě dorazil Pavel Weigel.

Návštěvnost conu byla ale spíše poslabší, pokud nějaké podstatné množství návštěvníků nezvedlo kotvy, než jsem dorazil; vyloučit se to nedá, na zpáteční cestu se v tu dobu vydával třeba Dáreček, se kterým jsem stihl prohodit jen pár slov.

● **14. listopadu** se jdu od 16 hodin podívat na slavnostní křest publikace ikony českého komiksu Václava Šorela „Zlatá kniha komiksů“. Křtu se zúčastnili autoři komiksů Václav Šorel, Jiří Petráček a Vlastislav Toman a hosté: plukovník Aleš Křížek, ředitel Vojenského historického ústavu Praha, historik Jiří Rajlich, šéfredaktor časopisu ABC Zdeněk Ležák a režisér Tomáš Krejčí.

● **15. listopadu** mám schůzku s Albertem a Pražákem, pro mladší s Milošem Podpěrou a Petrem Baubínem, chystají setkání 30 let (a tuším tři dny) po prvním pardubickém setkání.

Opět v Pardubicích v hotelu s příznačným názvem Staré časy, ubytování ještě ve dvou blízkých okolních. Problém je v tom, že se termín trefuje do Jarní porady, či spíše že nás při výběru doby Porady nenapadlo myslet historicky.

● **16. listopadu** zemřel ve věku 86 let v Kolíně nad Rýnem český spisovatel, redaktor a publicista Čestmír Vejdělek, autor úspěšného sci-fi románu z 60. let *Návrat z ráje*. (Koncem 70. let Vejdělek emigroval do SRN.)

● **17. listopadu** mají narozeniny naše spolupracovnice Sanča F. a Daniela K., proto máme asi volno, které jsme využili k oslavě v intimním kroužku rodiny Klímových, doplněné mnou, Michaelou, Honzou Vaňkem jr. a samozřejmě oslavenkyní Sančou.

● **21. listopadu** v RUR už nějak upadá docházková morálka, přibyli jen Honza a Tiri, nedorazil ani Jirka Černý, pro kterého jsem měl nabídku programátorské práce.

● **24. listopadu** mám návštěvní den, přišel Vlád'a Mátl, do toho mi volá Jarek Mostecký, pak se u mě pro Cynické fantazie zastavil Honza Poláček (do toho mi volá Dáreček), když jdu z rachtoty, ozve se mi Pavel Mikuláščík, je v Praze, byl v Kbelích, kde se křtila kniha podle zápisků jeho dědečka, letce za druhé světové války. Protože Pavel spěchal na autobus, tak jsme jen zajeli do Levných knih pro Chronolity a Spin a rozloučili se.

Po narvaném dni mě naopak v zakouřeném Kruhu (kde nechci větrat, aby jim nenastydli kanárci) nechali scifisti udít se samotného až do tři čtvrtě na šest, kdy dorazil Honza Kovanic a po něm Vlád'a Němec.

Druhý den jsem se dověděl, že se pak objevila ještě Anička Šochová, kdybych tušil, že dorazí, mohla se radovat z autorových výtisků Cynických fantazií spolu s Honzou Kovanicem, našťásti se tento zachoval jako gentleman a dal jí svůj (dobře ví, že ho ze mě zase snadno vymlátí).

Nicméně neodpustím si dodat, že kdyby Anička věděla, co se sluší a patří, tak by svou přítomnost v Praze předem ohlásila presidentské kanceláři a ušetřila by nás všechny organizačních trablů :-)

● **25. listopadu** ráno v Tritonu pro recenzní výtisky, knih zase jak na... Vánoce.

Přestala fungovat asi nejužitečnější webová stránka **Le-gie.info**. Když se nám to stalo s Akademií, považoval jsem to za věc, která se může přihodit jen následkem spolupráce s podivnými, ale zdá se, že je to asi častější jev.

Kolem páté spěchám na Letenské náměstí, takže když jsem na Zlatém kříži potkal Sataie (Ondřeje Nekolu), který šel

JE Jaroslav Olša st. s chotí a JE Zainal Abidin Bakar s chotí

do Neoluxoru na křest třetího dílu Městských válek, tak jsme prohodili jen pár slov. Dorazím na Letnou a tam před supermarketem narazím na Petru Neomillnerou a její Niki, Niki má už školáckou (vele)tašku, takže se nějak přihodilo, že stačila docela vyrůst, aniž jsme si stihli všimnout.

● **26. listopadu** uspořádal u Klímových Viktor Janiš ochutnávku vín a přizval k tomu odborníka na slovo vzatého Honzu Čeřovského (známého spíše jako Belcarnen, organizátor Elfconů a Tolkienkonů). Honza vybral „vína tak trochu jiná (rozuměj oproti současnému průmyslovému standardu), lahve demonstrující některé trendy či vína taková, která při troše štěstí vyvrátí některý z vinných předsudků.“ (Více + vinný lístek najdete na www.jizni-svah.cz/2011/11/jina-vina-boreni-predsudku-s-lidmi-od.html)

První čtyři hodiny probíhalo komentované ochutnávání a pak zhruba stejně dlouho běžný večírek. První ohlasy pak byly vyložené nadšené, a možná se tento den stane začátkem nové formy večírků s předem daným programem.

Na závěr jsem přítomně pozval na křest knihy **Sultán a král Kobra**, kterou z části přeložil a z části napsal Jaroslav Olša starší (a vydal Vlasta Talaš). Bohužel mnozí nemohli (věčně zaměstnaná Julie a Rámišovi) a další jako Miloš Urban s chotí se vyděsili, že u muslimů nebude víno, a tak jsem zlákal jen Klímovi a Viktora Janíše (který nakonec nedorazil).

● **28. listopadu** krátce v RUR, po čase se objevila i Jana Labiková, konečně sehnala orální historii, jednou možná učiní objek-

tem svého studia dějiny fandumu. Pak po dlouhé době vyřáším za Honzou Hýskem, o prázdninách byl nemocen, nemládeme, ale má spoustu zajímavých plánů, kdyby se našel sponzor, vydal by fantasy doktora Lukeše, viz minulý Interkom a článek Vlada Srponě. Ale jak víme, peníze nejsou, to mi už pravděpodobněji připadá vydání jeho Ilustrovaných dějin české erotiky, tady bych očekával jistější čtenářský zájem.

● **29. listopadu** čtu novou Pevnost, a našel jsem překvapivě mnoho zajímavých článků a čitelných povídek. Musím ji v kufru tahat častěji, doma mám spoustu jiné práce a MHD je jediný čas, který mohu časopisům věnovat.

● **30. listopadu** jsme se díky JO staršímu zúčastnili křtu jeho knihy **Sultán a král Kobra. Malajské báje a legendy**, Vilma o tom napsala: *zavítali jsme na malajsijské velvyslanectví na křest knížky pana Olši staršího – jsou to převyprávěné malajské pověsti a pohádky, prý i s nádechem fantasy, tak jsem zvědavá. Akce byla úžasná! Vystoupil soubor písní a tanců, složený z malajských studentů medicíny, pak se ochutnávaly výtobytky malajské kuchyně, řečnilo se (svízně a vtípně – pan Olša má úžasně*

Malajsijská studentka s JE Zainal Abidin Bakarem

kouzlo osobnosti a je pekelně vzdělaný, coby bývalý velvyslanec Česka v Indonézii a Malajsi mluvil dokonce malajsky). Malajsijsci udělali úžasný tah – na křest pozvali zástupce pražských gymnázií a těm knížku věnovali, aby jako ta vzájemnost a porozumění a mosty atd.

Jen na závěr bylo trochu zamrazení v zádech: u vchodu do vily je mramorová deska, na které se píše, že vila patřila manželům R..., manžel zemřel v Terezíně, manželka v Trebíně.

Já jen dodávám, že Malajci byli prima, když se to srovná třeba s oficiálními Korejci, tak přímo okouzluje svou bezprostředností, dokonce i to víno bylo. Na zpáteční cestě jsem měl čas popovídat o životě s Vlastou Talašem. Čekají s Míšou dalšího potomka co nevidět, už se ví, že to bude kluk.

Fenixcon (2.-4. prosince)

■ Na Fénixcon vyrážíme hned z rána, Jeppe přišel o řidičák a navíc se u něho nastřádalo několik set knih pro našeho řidiče a dopravce Jirku Doležala, takže nás tento v poledne vyložil před Slovanem a vydal se do Břeclavi a na Slovensko.

První, koho jsem potkal na prezenci, byl Richard „Krtko“ Sokol, bohužel si zřejmě užíval conu tak intenzivně, že jsem ho znovu potkal až v neděli ráno.

Protože náš pokoj ještě nebyl volný, vyrazili jsme s Michaelou do třesutého Brna. Zima byla taková, že jsme jen přebíhali od knihkupectví do knihkupectví.

Bohužel jsem se tak minul s nejměrnějšími odběratelkami IK Věrou Ševčíkovou (ještě z původního Smékalova AF 167) a autorkou prvních Parconů Janou Novotnou, Šaman je pustil bez placení, aby se po mně podívaly u baru, ale samozřejmě mě nenašly, ještě jsem mrzl na Moravském náměstí.

Fénixcon pro nás začal tradičně přednáškou doktora Šimůnka, tentokrát věnovanou, jak jinak vzhledem k celkovému tématu conu Geneze, porodnictví.

Pak jsem ještě v průběhu večera a soboty navštívil přednášku Franty Novotného o zrození lodě, nakoukl jsem na Let na Měsíc v době kamenné a na Vyhlašování cen, ale jinak jsem se věnoval hlavně komunikaci a vybírání předplatného.

Seznámil jsem Martinu Pilcerovou s Michalem Marčíšovským, aby si mohli popovídat o neutriech a CERNu. Přivítal jsem se s Peterem Zvalem a Šimonem a dohodli jsme se na ranní přednášce. V čadičském koutku jsem objevil našeho spolupracovníka Jakuba Gumana, zasnázil jsem se ho trochu integrovat do dinosauří komunity, no alespoň Michaela jej už zaregistrovala. Tunelář si již trénoval pořádání Parconu, a s trochou nadsázky lze říci, že dodržoval suchý zákon (on i jeho pomocníci).

Šaman dortem odměňuje Adélku a Maru za jejich feministické vystoupení (foto Jarda Houdek)

Petr Kotrle mi dal naději na dalšího Grega Egana, snad si s tím spolu s Vlastou Talašem pospíší.

V sobotu ráno jsme se Šimonem drželi přednášku o prázkladech fandomu orientovanou hlavně na neofany, kteří to nemohou pamatovat, ale jak se dalo čekat, bylo na ně moc brzy, a tak dál setrvávají v blažené nevědomosti.

Zašel jsem na odtajnění projektu Kladivo na čaroděje nakladatelství Epoque (Zdeněk Pobuda byl na Fénixconu osobně) a Pevnosti, šlo nakonec o vznik další série, tentokrát paranormálních detektivek z Prahy a okolí. První (pilotní) díly už napsal Jirka Pavlovský, na další se chystá František Novotný, Ondřej S. Nečas a Dušan D. Fabian.

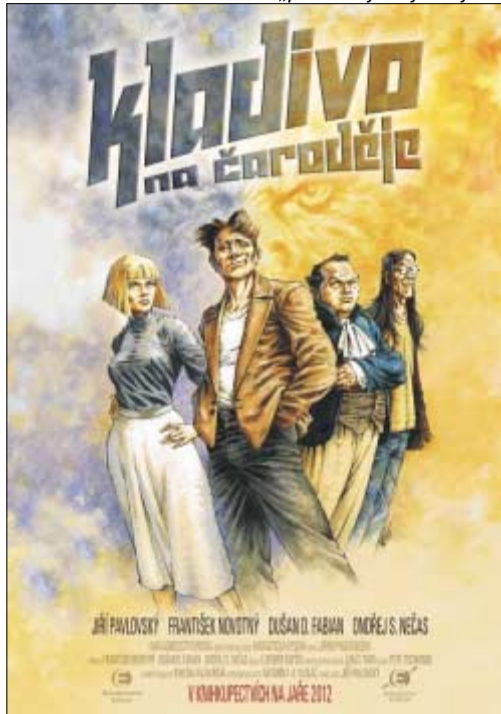
V sobotní podvečer jsme se s Regisem (doc. Janem Havlišem), Honzou Vaňkem jr. a jeho přítelkyní Libou vydali do nedaleké restaurace Avia (www.avia-cafe.cz), zde je Honzovo info: *je to asi 5 minut od Slovanu a o dvě třídy nad tamními pajzly, prostor je to poněkud tajemnovitý „puristický s výraznými holandskými a francouzskými vlivy“, ale člověk nemůže mít všechno.*

Funkcionalistický interiér opravdu připomínal něco mezi nádražní čekárnou a pitevnou, ale vaří tam výborně. Dávám ****.

Regisova Tereza měla tuším ten den narozeniny, takže jsme se po dobrém jídle a víně brzy dílem rozprchli (Regis a Liba) a dílem vydali zpět do Slovanu (my ostatní).

Tam nás čekal večer podobný včerejšímu, probral jsem život s Leonidem Křížkem, nestihl promluvit se Stasem Juhaňákem, doufám, že na Fénixu konečně pochopil, co je na conu lepšího oproti večeru v kruhu rodinném, ale protože jít spát dvakrát za sebou v půl třetí už není pro mě, tak jsem to zalomil už ve dvě.

A ráno svěží a odpočatý zase s Jirkou a Jarkou Doležalovými do Maticky Prahy. Dost bylo Brna (pro letošní rok :-).

Potkávácí týden

● **5. prosince** odpoledne v metru potkávám Kristin a Petra, už se těším na čtvrtek, pak po RUR kvačím do Arga, rozloučit se Oldou Rounem, který má už po škole a našel si solidnější zaměstnání, než poskytuje knižní průmysl.

● **6. prosince** potkávám cestou na S*S*S*R Sládečkovy z Jalny, kde právě dokončují Španělské popěvky (a kam brzy pošlu IK).

Když jsem dorazil do Skanzenu, už tam popíjeli Franta Novotný, Jirka Doležal, Vláďa Kejval, RIP a B. Šír, který Richardovi bude dělat grafickou úpravu knihy, tím přirozeně založili dinosaurů konec stolu, takže logicky ten druhý byl pro neofany.

Bohužel Jolana a Peťo Pavelko ochořeli (JWP asi taky), Honza Kovanic si něco uhnal až na místě. Rimsak se jen mihla, protože v tu dobu začínala nějaká prohlídka běžně nepřístupného podzemí metra.

Skanzen se ale bohužel mění v pajzl, navíc si snad hrají na rockový klub, a proto obsluha předstírá, že nemůže vypnout řvoucí rádio. A to pomijím velkoplošnou obrazovku s neodmyslitelným fotbálkem v čele místnosti.

Dinosaurů na S*S*S*R (foto Vlado Srpoň)

Informovali jsme přítomné o Dinoconu, bohužel onemocněl i Pražák (kvůli kterému akce byla v úterý a ne ve vhodnější středu), pročež jsme vše museli odmluvit s Albertem. Já jsem pár přítomných autorů (vedle Petra a Inky Hanušových tam byli i Honza Kovanic a Jarda Houdek) podělil několika výtisky Cynických fantazií, takže si je navzájem mohli polepsat.

S*S*S*R se nakonec celkem vyvedlo, ale nebylo to zásluhou Skanzenu; společenská poptávka dinosaurů po pospolitém obcování trvá, jen ten podnik se nějak horší, chce to sehnat místo se salónekem a lepší klimatizací a obsluhou. :-), zkrátka ve Skanzenu už nikdy, v tom panuje všeobecná shoda, najdeme si něco, kde to bude lepší i za větší cenu (hnusný sociální darwinismus, ale hamouni ve Skanzenu nás donutí „preferovat“ movitější či střídmější dinosaurů).

● **7. prosince** cestou z rachoty potkávám Jitku Brandejskou, měl jsem se sejít s Pagim, ale něco na mě lezlo, tak jsem byl rád, že jsme to odložili.

Zdeněk Rampas

JAKO OBVYKLE (Vzpomínka na Parcon)

Na Parconu je většinou fajn. Výjimky by se sice našly, ale není jich tolik a člověk je pokládá za potíže růstu. Po dvojím problému s noclehem – naposledy na FF – jsme tentokrát trablům tohoto typu unikli. Možná proto, že jsme si nocleh zajistili sami. I když jsem vnitřně přesvědčena, že na třetí pokus by to pořadatelům vyšlo. Já ty katastrofy prostě přitahuju.

Po náročném přesunu – obvyklý ischias jsem si uchovávala ještě od FF – jsme se dostali do rekreačního střediska. Vzápětí se mým směrem vydala minimálně padesáticenná vosí letka. Žihadlo jsem dostala jen jedno, ale pronásledování trvalo dost dlouho. Když jsem se ukládala ke spánku, přeběhl mi po posteli maxipavouk. Jsem si jistá, že schovaný za pelestí po mně zlomyslně pokukoval celou noc. Možná by mi mohl prozradit, jaký hmyzí netvor mě to tehdy pokousal. Posledně zmíněné zranění mě nutilo odcházet z přednášek před jejich koncem, jinak by mi nezbylo než poslouchat ve stoje. V baru KD Junior byly židle maximálně pohodlné a atmosféra příjemná.

V pátek jsem si vyposlechla informace o feromonech. Vyposlechla jsem i jiné přednášky – částečně, ale ta první vzpomenuť mě zaujala. Program byl vůbec bohatý, ale to je v Chotěboři obvyklé.

V sobotu jsme taky zaplatili pokutu za špatné parkování, kterému jsme sotva mohli uniknout, protože parkoviště na náměstí místní dobráci vtípně ohradili, a když je hlad, člověk si snídání koupit potřebuje. A když není parkoviště ani pro invalidy, může člověk nanevšjdň nadávat.

Parcon mi správil náladu, ale tu pokutu si budu pamatovat.

Slavnostní večer byl báječný a dojemný, on byl Parcon taková spíš srdeční a taky komorní záležitost. Festival Fantazie je podnik jiného ražení, něčím mi připomíná veselici.

Zpáteční cesta po krátké noci měla veškeré náležitosti složitěho putování. Vzali jsme to přes Bohoslavsko, protože návštěva u přátel potěší. Dálnice na Prahu byla využita na maximum. Pražáci se hnali k domovu. Můj ischias mi dával najevo, že tentokrát jsem to opravdu přehnal. Nezbylo než si dopřát pauzu. Protože u nás na vsi nemáme ty správné informace, zastavili jsme na parkovišti v Rudné. Už za Prahou. Já si myslela, že nejhorší část cesty je za námi.

Večer pokročil a kamiony se zařadily v pološeru, ale místo žilo. Cestou do mekáče jsem viděla mnoho našich spoluobčanů tmavší pleti. Těsně u provozovny rychlého občerstvení dokonce odpočívala celá rodina. Mladé ženy, pěkně oblečené a pořád pobíhající, doprovázené mohutnou starší paní. Napadlo mě, že rodina vzala na výlet i babičku.

Vracela jsem se s kelímkem koly v ruce, a co nevidím? Dívka z auta, parkujícího vedle nás, hbitě obíhala kamiony a oslovovala řidiče. Napadlo mě, co asi prodává, a že na obchodování už je přece jenom pozdě.

Pak jsem se konečně probrala do reality. Rudnou bych měla radši vynechávat. Ale iluze fantastického, úžasného světa mi z té Chotěboře vydržela dost dlouho – skoro celý den! A protože jsem zrovna získala nové informace, uvažovala jsem, jak na tom ty dámy, které se v Rudné tolik činily, budou s feromona. Možná by to stálo za výzkum.

Libuše Čermáková

Pokr. ze str. 1 ze seriálu Červený trpaslík. Seriál dobrý, ale, bohužel, nepřijel Kocour, jen jeho herec, takže jsem možnost koupit si místenku ponechal skutečným fandům Red Dwarf. Bylo vyprodáno, někteří nadšenci šli na FanCity i jen kvůli těm dvěma hodinám! Ostatně, Danny do Česka dorazil taky jen na otočku a z Prahy viděl jen cestu z letiště na Novodvorskou a zpět. Divný člověk...

Druhou kosmonautickou lahůdku – přednášku Asie ve vesmíru Filipa Kovala – jsem navštívil v místnosti číslo 4 („zrcadlový salonek“). Trochu divné bylo, že probíhala v rámci linie Manga & Anime & Japonsko (takže jsem se zde setkal neplánovaně i s japonofilním synkem:). Filip rozšířil té-

ma o okolní země. Takže jsme zjistili, že i Vietnam má kosmickou agenturu: ředitel, sekretářka a kosmonaut. Který letěl ještě v programu Interkosmos jako první Asiat. Indové mají také interkosmonauta, ale chlubí se svými raketami a družicemi, z nichž jedna létala i kolem Měsíce! Na měsíčním projektu spolupracovala s Indy NASA, ESA a Bulharsko. Na rok 2016 se plánuje vlastní geostacionar, vyneseny vlastním nosičem. Už příští rok by měly být první „výsledky“ pilotovaného projektu. Do indického orbitálního vehiklu by se měli vejít dva Indové. O Číně víte dost z denního tisku, ale možná nevíte, že už brzo by na Mars měla letět čínská Světluška (Yinghuo-1). (Doplňím: Rusové vynesou raketou Zenit-2/Fregat svou sondu Fobos-Grunt, která by měla po nějaké době přejít z oběžné dráhy kolem Marsu na orbitu Marsova měsíčku Phobos, na němž má nakonec přistát. Metraková Světluška se stane první čínskou družicí Marsu. Podle posledních zpráv je už nosná raketa na Bajkonuru, kde se připravuje na rampě ke startu, který je plánován už na **8. listopadu 2011!** K Marsu dorazí v srpnu 2012, únor 2013 je termín plánovaného přistání na Phobosu. V srpnu 2014 se má na Zemi vrátit modul s odebranými vzorky.) Také Číňané by se chtěli vbrzku usadit na Měsíci, zatím tam plánují poslat automatizovaná vozítka. Aby patřičně zužitkovali kosmonautický výzkum, založili dokonce ministerstvo vesmírného průmyslu.

Velkými úspěchy v kosmu se chlubí kosmická velmoc KLDR, tedy s velkou propagandou představovaných plánů. To jižní Korejci jsou jinší borci. Nejdříve vypouštěli družice v USA, nyní už mají vlastní motor, vlastní raketu a vlastní kosmodrom. Největší kosmický drajv mají asi Japonci poté, co všechny svoje kosmické agentury sloučili v roce 2003 do agentury JAXA. Už osm astronautů obývalo ISS, ke které je připojen japonský vlastní rozlehlý tlakovaný modul. Na záběrech, kdy tam vplulo asi deset lidí, to vypadalo skoro jako v nádražní hale. Stále žije projekt malého raketoplánu, který by mohl sloužit

jako záchranný člun pro sestup z ISS. K Venuši letí sonda Akatsuki a první funkční sluneční plachetnice Ikaros. Japonci už měli družice Měsíce (a chystají se k Merkuru), plánují kolonizovat Měsíc, a to pomocí jednak kolových robotů, ale i „humano-

idních robotů“.

Vypadá to, že vesmír bude už brzo patřit hlavně Asiatům – anebo androidům. Prostě – divným lidem.

Po čtvrté hodině jsem navštívil ve dvojce („vydýchaný salonek“, Fantasy & History) Tesinu přednášku Čarodějové a dopravní infrastruktura. Miněno tedy čarodějové ze světa Harryho Pottera. Dcerka Terka provedla urbanistický odhad, podle kterého žije v Británii tak 3,5

až 5 tisíc čarodějů. (Trochu víc než českých urbanistů:.) Vyplatí se pro ně vůbec hromadná doprava – když navíc mohou cestovat na košťátech, jednorozcích, kentaurech, testralech, obrech, případně skrzevá krby? Každý z těch prostředků má své mouchy, snad proto do Bradavic všichni jezdí vlakem. Nástupišťe, dejme tomu, ale jak se v anglické krajině schová celá trať? Jednoduše: Tess předvedla barevně vyvedený plánec anglických železničních drah. V Anglii stavěly železnice soukromé společnosti, takže mnohdy vedou souběžně. Nějaká trať navíc se v tom už ztratí. Problém by mohl být ve Skotsku, ale Skotové jsou poněkud divní – nikoho nezajímá, či je místní trať. Ta do Bradavic je už profláklá, zejména onen filmový viadukt. V 10:30, kdy jede parní vláček „tam“ a kdy je nejlepší světlo a správný úhel záběru, jsou okolní kopce obsypány fotografy. Zapomněl jsem se zeptat, jak se to dělá, když je na těch fotkách liduprázdná krajina. Ale asi už bylo pár fotografií zastřeleno, a tak si ostatní dávají pozor. Zato jsem se dozvěděl, jak se to dělá, aby nad vláčkem vlál parní závoj: strojvůdce musí na správném místě vypustit trochu páry. Někdy se stane, že se netrefí, a pak střílejí fotografové na strojvůdce.

Po krásných a náročných přednáškách jsem potřeboval trochu orazit, i potoulal jsem se mírně po chodbách a sálech. Navštívil jsem i Komára a jeho dislokované knihkupectví Daemon. Komár je taky nějaký divný – trpělivě tahá bedny s knihami na cny, i když ví, že jich nikdy moc neprodá. A nejenže prodává i časopisy, jako třeba XB-1 (nástupce Ikarie) či Pevnost, ale i Pevnost plus. Jak milé, uvidět zase svou knížku, tak na pultech ne, ale ve stojanech s časopisy alespoň.

Před šestou, kdy jsem měl původně mít svoje představení druhého papírového a celkem třetího vydání Blackoutu, jsem navštívil chodbu před Jedničkou, kdyby tam náhodou byl nějaký zbloudilý návštěvník. Ale to se tak často nestává – u recepce může člověk vyzvednout aktuální program, který se aktuali-

zuje i na nástěnkách, před kterými si většina lidí plánuje další postup. Aktualizace jsou nutné, protože změna je život a cony bývají obvykle velmi živé. V mém případě jsme se čenžli s Johnakem, jenž vyprávěl ve své oblíbené uniformě o své oblíbené Honor.

Zalezl jsem do baru, nechal si nalít půl litru čaje, dolil mléčkem, a s bagetou v ruce jsem hodil na papír pár bodů k mému povídání o Blackoutu. (Trochu jiný pár, než který jsem včera zapomněl na papíru v Kruhu:) Vylezl jsem zase až na další Tesinu přednášku, kde jsem se konečně dověděl, Jak přednášet. A jak se bránit rozbíječům přednášek. (Já už budu hodný, Terzko:) A najednou bylo osm a úplně všichni odešli do divadelního sálu na kostýmovou soutěž, nebo jak přesněji nazvat Cosplay Lite 2011. I Johnak ve své skvělé uniformě – těžko by mohl přednášet a předvádět kostýmek najednou, to dá rozum. Naštěstí přišlo pár lidí, něco jsem jim řekl o vzniku knížky, o tom, jak mnohem děsněji by asi blackout vypadal dnes, a drobně počel. V půl deváté se dostavila Tess, která mi při přípravě knížky radila s výběrem maskáčů, zbraní, a která mi taky do Sardenu nakreslila obálku knížky – z níž ilustrátor Dan Černý použil alespoň motiv Útéběčka. Načež mi slavnostně pokřtila knížku – kapkou minerálky rovnou na obálku, kterou jsem slízl. Která minerálka to byla, neřeknu. V knížce jsem nevědomky použil product placement – ale producent příslušné vody to neví. Odtajním ho, až zaplatí.

A bylo po přednášce a nastupoval Petr Zach s povídáním Mozek a chronický stres – kterou jsem avšak nevyšlechnul, kvůli chronickému stresu svého mozku. Odblokoval jsem si ho na chodbě v následné debatě se svými posluchači, která, jak páteční rozvrh ukazuje, trvala ještě další dvě hodiny. Ještě jsem stihl poslechnout si poslední písničku z koncertu elfího barda Laega Mortemira, jehož cédéčko jsem si koupil na jarním smíchovském coniku. Ten kluk umí skvěle hrát na kytaru i zpívat, dokonce si snad šije nejen šaty, ale i botičky, jest tedy jasným talentem Československého fandomu. Elfí písničkař má sice málo početnou cizlovou skupinu – superdivné lidi, kteří oblibují jednak elfy, pak larp a ještě hru na kytaru a bardí zpěv – ale tahle skupina přišla. A zpívala i písničky Laegova superminoritního žánru...

Duševně občerstven jsem se vydal vstříci autobusu a cestě za domácí postelí. Čekala mě ještě sobota, která slibovala být mnohem náročnější. Juchej!

Sobota 29. října byla v Praze mlžná a velice vhodná ke konzumaci kulturního zážitku, který mi i podruhé poskytl! Největší festival her a fantastiky FanCity, pořádaný v Kulturním centru Novodvorská.

S nasáváním kultury jsem započal rovnou při divadelním představení crossoveru Pán prstenů: Hvězdné společenstvo. Ačkoliv se jednalo o brzkou ranní hodinu (11 dopoledne), přestože se kupovala místenka (25 Kč) a třebaže šlo o již druhé předvedení kusu (první proběhlo v rámci letošního Starconu), byl divadelní sál téměř vyprodán. Tradiční jeviště a hlavně tradiční hlediště umožnilo všem divákům dobrý výhled, což se snad podepsalo na tom, že tentokrát se tleskalo snad ještě o něco více než poprvé. Znovu jsme se bavili a znovu chechtali.

Ačkoliv jsem se zařekl, že nebudu znova fotit, fotil jsem. Ačkoliv jsem si říkal, že už referát nebudu podávat, skutečně ho nepodám. Jenom zmíním, že pro přechod zasněženého průsmysku Caradhras si tentokrát Boromir Johnak vzal bačkůrky. A ještě dodám, že podle traileru k druhému dílu bude Johnak představovat Gluma. Tentokrát jsem nevideoval jako na Starconu, profesionální záznam by prý měl být k dispozici již brzy. Doufejme že dříve, než umělecký soubor předvede pokračování na Starconu 2012.

Divadlo netrvalo celé dvě hodiny, které mělo vyčleněno, a tak jsem ještě stihl závěr přednášky Vlada Rišy, který mj. vyprávěl o konci Ikárie, XB-1 pak počátku. Tyto dva sci-fi časopisy spolu nemají ničehož společného, pouze osobu šéfredaktora, spolupracovníků, autorů, recenzentů a výtvarníků – a nakonec i čtenářů. I když někteří čtenáři Ikárie až po roce zaznamenali vznik XB-1, což jim hloupí či zstrašení trafikanti zatajili. Také XB-1 má mnohem hezčí tvář, než když Ikárie představovaly kreace místo obálky. Vedení Mladé fronty si při zničení Ikárie ponechalo všechno, co mohlo – názvy časopisu, rubrik, čtenářský kmen, a odmítlo cokoli z toho prodat „konkurenci“. Uvozovky jsou tu proto, neb MF nyní nevydává žádný časopis sci-fi and fantasy and hororu. (Pravděpodobně se nepovedlo odchytnout někoho z těch mraků redaktorů, co chodí po ulici.) Rozjezd XB-1 byl ulehčen tím, že obmyslný Vlado R. podepisoval smlouvy se zahraničními autory sám, za svou osobu, protože v MF si nikdo s vydáváním Ikárie nehodlal špinit ruce. Takže smlouvy zůstaly v platnosti i při změně, pardon při rozjezdu nového časopisu. (Komentář je můj, Vlado mluvil o svém bývalém chleboďárci, pro něhož v posledních letech pracoval – v českých médiích pranýřovaném a v českých médiích silně zneužívaném – Švarc-systému velice korektně. S ohledem na to, co mu – a nám – onen chleboďárcer provedl.)

Vlado na závěr předvedl něco autorského čtení z připravovaného románu Valdštejnova éra, který vyjde v edici Kroniky karminových kamenů. Zase se něco dovíme o české historii i o historii létání v první světové. Bonusem pro spisovatele v takovémto případě je, když je sám letec. (Což Vlado je:)

A když už jsem byl zaparkován v převážně literární Jedničce, zůstal jsem i na představení upírského fenoménu Anity Blake od Laurell K. Hamiltonové. Musím přiznat, že upíři nejsou zrovna můj šálek krve. Jenže znovuoživení pomalého rozjezdu dvacetidílné sagy se ve spolupráci s Tomem Němcem chopilo nakladatelství Epoque s ředitelem Zdeňkem Pobudou, kteří projekt převzali od Tritonu. Oba spolupracují na Edici Pevnost a zdá se, že právě Anita vydělá na to, aby mohly fungovat svým způsobem „dobročinné akce“ i pro vydávání českých autorů zatím nehvězdných jmen. Epoque vydala právě osmou knihu (třetí díl) s názvem Cirkus prokletých, který krom výše jmenovaných pánů představovaly i překladatelky Zuzana Lařková a Olga Prokešová. Děvčata měla za sebou fanovské překlady, jejichž kvalita z nich teď učinila vlastně profesionálky – alespoň Epoque jim svěřila překlad celé řady. Že bude projekt výdělečný, je vidno i v tom, že od deváté knihy budou knížky v pevné vazbě, což časem potká i předcházejících osm dílů. Aby to nebylo fanoušským moc líto, že mají první díly jen v bro-

ži, mohou získat jejich nové exempláře za poloviční cenu – pakliže předloží jakkoliv ošoupané první vydání. Anita Blake oslovila rozsáhlou základnu fanynek, jak se ukázalo hned na začátku přednášky, když do přednáškové místnosti vtrhly převážně dívky. Mužské plemeno zastupoval krom vydavatelů a reportéra i jistý Procházka, Jiří Walker. A ten sám vydá za deset chlapů – i když většinu času pouze pozorně poslouchal. Možná jako dědeček fanynek, možná jako kolega Hamiltonové, Laurel K.

Po Anitě, mocné oživovatelce mrtvých i katce upírů, nastoupil na pódium JWP, aby nám společně s Františkou Vrbenskou a zůstavším Tomem Němcem řekli, Jak nepsat úplně blbě. Tedy tak, abychom neuráželi neurony JWP. Povídka by měla mít dějovou linii. Samotný nápad nestačí, musí se rozvíjet. Nemělo by být přehnaně užíváno trpného rodu. Omezte vykřičníky a trojtečky. I středníky. Nezapomeňte na dialogy; pokud je hrdina sám, může mu být partnerem třeba pes. Je vhodné kompaktní text účelně dělit odstavci. Když nevíte, jak na to, otevřete si knížku. Knížku nějakého lepšího autora, než jste vy. Vyhybejte se přehnaným popisům. Vyhybejte se gramatickým a stylistickým chybám. Redaktoři po prvním odstavci plném hrubek váš výtvar číst nebudou. Tomáš Němec to považuje za neúctu autora k vlastnímu textu. Františka si povzdechla, že psát česky neumějí ani vysokoškolská pedagogové. Jako odstrašující příklad uvedla jistého učitele, který vydal skripta, zatížená pravopisnými chybami.

Autor by se po vydání svého díla neměl hádat ani s recenzentem, ani se čtenářem. Jeho dialogem s nimi je přece samotné jeho dílo. Tom míní, že pro psaní je nutná jistá zkušenost. Radí psát, avšak svá díla nikam neposílat (zejména ne do Pevnosti – pozn. Š.). Vhodný věk pro tištěnou prvotinu vidí na 30 let. Tedy – pokud autor není génius. (Bohužel to si o sobě myslí většina autorů – Š.) Tomášovy nároky nepřekona každý, proto taky byli lidé kolem Pevnosti označeni za „mafii české fantastiky“. (Potvrzují – není lehké se tam dostat, a když už tam jste, stejně nemáte zaručeno, že vám vydají povídku každý rok. Musíte mít i trochu štěstí, vytrvalosti – a pak také pomůže, když vyhrájete několik literárních soutěží – Š.)

JWP přečetl a předvedl spisovatelské desatero Elmorea Leonarda. Některých hříchů proti němu se dopouštím sám, a vím o tom. Některých se dopouštím nevědomky. Těchto dvou typů chyb se hodlám vyvarovat. Ale některé jsou hříchem pouze v angličtině, povídám. A některé, dle mě, ani tak hříchem nejsou, jsou jen hříchem pro samotného autora onoho desatera spisovatele E.L. Však i sám převelký JWP pravil:

„Serte na pravidla – pokud je znáte.“

Po skončení této dvouhodinové přednášky (krátká doba – na téma, chtělo by to semestr) byly náhle čtyři hodiny a program jménem „oběd“ se již stal velmi naléhavým. Dal jsem si ho

S Pavlem Renčínem posloucháme jak nepsat blbě

opět v přilehlé hospodě (bar byl už vyžrán) v příjemné společnosti fanů. Načež jsem přešel do cukrárny, která byla taky v přízemí, jen za jinými dveřmi. Škoda, že jsem o ní nevěděl dříve, ale stejně bych na ni neměl čas. V příjemné společnosti jiných fanů jsem si alespoň koupil cukroví na odpolední svačinku, jejíž čas rovněž nastal. Bylo o páté, čaj jsem si však musel odpustit. Nastával křest povídkové sbírky *Jinosvěty*, kde mám taky jednu povídku z (anti)paralelního světa. Ještě jsem zachytil úspěšného spisovatele Pavla Renčina, který se po své přednášce podepisoval svým čtenářkám, a pak už nastoupila editorka a spoluautorka naší knihy Darth Zira. Po drobném souboji s počítačem nám promítla ilustrace z knížky. Titul navazuje na řadu předcházejících sborníků *Černé sny*, *Technokouzla* a *Pěna dějin*, které spojuje editorka (dříve společně s Haninou Veselou – obě získaly za svou editorskou práci v roce 2009 cenu Ludvík), dále někteří autoři – a hlavně osoba autora úvodních esejů Ondřeje Herce. Od původního amatérského tisku a téměř podomního prodeje prvního sborníku jsme se dostali až k téměř profesionálnímu tvaru kamenného nakladatelství. A příští sbírka by už mohla být v pevné vazbě. Téměř... (Ještě uvedu jednu drobnost: Všechny ty sbírky mají stejný formát.)

Sborníky s hodně povídkami od spousty autorů mají tu přednost, že na jejich křty chodívá hodně lidí – tedy hlavně autorů samých a jejich příbuzných. I tentokrát mnozí dorazili, jedná autorka, Martina Šrámková, však už dorazit nemohla. V období mezi odevzdáním povídky a vydáním sborníku totiž zemřela na zákeřnou rakovinu. A tak jsme ani moc nejuchali.

Knížku nám pokřtila Františka Vrbenská, která zůstala na pódiu i v následující dvouhodinovce, tentokrát jako autorka 18. dílu série Johna Francise Kováře *Naganty a vlčí máky*, ve kterém se návštěva z budoucnosti zajímá o podivuhodná dobrodružství jistého vojáka Jaroslava Haška v době ruské revoluce. Plán kmotrů knížky – Tomáše Němce a JWP – byl, že proběhne znalostní soutěž o JFK, jejíž vítězové obdrží celkem tři knížky. Nějak ty knížky nikdo nepřinesl, takže byl vyslán rychlý posel ke Komárovi, aby z jeho místního dočasného knihku-

pectví žádaný počet kusů donesl. Podruhé v životě jsem užil člověka, který si sedl údivem na zadek: Sama autorka po zprávě o negativním výsledku mise. Komár měl totiž už jen jediný výtkit – ostatní rozprodal! Tak tomu se říká pozitivní zpráva. Alespoň že zbyl ten poslední a bylo co říct.

JWP poté představil další autorku série Julii Novákovou. Přinesl ji na rukou, což nebylo tak těžké. Další pozitivní zprávou pro fanoušky série je, že se vrací úspěšný (již trojnásobný) autor Jan Hlávka. Jeho díl je už napsaný a čekají ho korektury. Psát se chystá i dvojnásobný autor Tomáš Němec. Františka přečetla zdravotní nového autora Míly Lince, který se zrovna stěhoval do Brna. Jan Johnak Kotouč přečetl drobnou drsnou ukázkou ze svého připravovaného textu. Není divu, že se ředitelka řady Agent JFK Milena Matějková usmívala. Načež následovalo „scénické čtení“ kapitoly Souboj z nezachyceného dílu JFK v podání Kočovného divadla JWP & spol. Zatímco jiní skutečně četli, JWP předvádí četbu akčním způsobem: Během několika minut zastřelil asi tucet diváků, včetně mě, a naskládal je na podlahu jako spopy.

Dvě hodiny utekly jako nic a bylo osm večer neboli čas zlatého hřebíku každého conu, Galavečera, přesněji Večeru fantazie. Oželil jsem přednášku RNDr. Vladimíra Wagnera, CSc. o (možná) nadsvětelném neutrinu a opět se vydal do divadelního sálu. Kde jsem zhlédl – vpodstatě kulturní vložky různé úrovně. Po přivítání hlavním organizátorem Vaškem Pravdou nastoupila břišní tanečnice se závoji, a byla prostě skvělá. Po ní se objevil bavič Petr Vydra z pořadu HBO Na stojáka. Občas tento pořad sleduji a vždy se bavím. Tentokrát jsem se nebavil. Vtipy na jména přítomných diváků a jejich možné profese (Červenka – vy byste mohl být řezník) byly slabé. Škoda že se mu nepřihlásila naše milá Darth Zira, občanským jménem Scarlett Rauschgoldová, mohla být sranda. Dojem jsme si spravili při skvělém vystoupení hráče na „hang“. Nástroj se poněkud podobá létajícímu talíři. Dvě svařené publiky s různými ploškami vydávají při správném vklepnutí prsty náramně melodické zvuky. Viděl jsem ho poprvé, přičemž nástroj je na světě už dlouhých deset let. Slyšel jsem také poprvé, a slyšení bylo uchvacující. Škoda že jsem si nestihl zapsat jméno perkusionisty.

Načež Vašek slavnostně předal skleněný model Aeronautila s kovovou rozsochou, která nejiskřila. („Rozsocha jiskří!“ byl konstatující výrok posádky tohoto meziplanetárního elektrostatického plavidla z literární dílny pana Trosky.) Tentokrát jiskřil její čerstvý nositel, velmistř žánru, František Novotný. Tak ano, tohle byl skutečný hřebík večera, který mohl být možná ještě trochu delší. Následovala opět skvělá tanečnice, která tentokrát krom břicha tančila i s mečem. Opět se bylo na co dívat. Překvapením večera bylo vystoupení Zdenky Vojtíkové s číslem „krocení žlutého balonku“. Amatérská mimka si číslo sama vymyslela, a bylo skutečně profesionální a opravdu jsme se bavili.

Následoval druhý, slavnostní křest Jinosvětů. Ten první byl povytce informační. Tentokrát mezi autory koloval i umělohmotný roh s rumem, z něhož bylo opět drobně pokřtěno a dosti upijeno. Křtili Františka i JWP, který měl už toho dne dosti křtů za sebou. Na pódiu vyšla i dcerka Martiny Šrámkové

Anička a nezachycený synovec, takže jsme zase měli slzy v očích. Nezastavitelný JWP protáhl křest z 10 minut na dobrou čtvrthodinu, ale Vašek mohl klidně skrečovat další vystoupení Petra Vydry. Tentokrát ten pán přednášel svou básničku pro Jelenu, neznámou ruskou skokanku o tyči, kde fórem bylo, že on je jelen z toho, jak ona provádí „s-kokot-yči“. To už obecenstvo začínalo hudrat. Naštěstí špatný dojem napravila opět břišní tanečnice.

Další slavnostní křest absolvoval i Cirkus prokletých, z čehož byl ředitel Epochy Zdeněk Pobuda poněkud překvapen, avšak zvládl ho. Zato jistý Vydra nezvládl svůj poslední výstup, ve kterém tvrdil, že byl nedávno na návštěvě věznice, neb její ředitel je jeho známým. Vězni, aby se nenudili, tam hrají různé hry. Vrazi vybíjenou (pokus obecenstva o útrpný smích), sexuální devianti na honěnou (mrazivé ticho) a ženy lízaný mariáš (piskot se nezval jen proto, že jsme slušně vychovaní). Angažování tohoto estrádního umělce byla jediná vada na kráse večera i celého conu, prostě dietní chyba, které se člověk nevyhne, když koupí a zkonzumuje něco neznámého, avšak známými doporučeného. Vydrů krach byl pravděpodobně zapříčiněn i tím, že na cony jezdí lidé, kteří umí číst a přemýšlet, někteří píší a šermují, jiní šijí a modelují, další hrají dobrodružné hry a divadlo – čili divní lidé s průměrným IQ 120. Tanečnice tentokrát tančila na doprovod hangu, což bylo skvělým závěrem. Ano, jistě, ještě následovala opulentní tombola, kde pro svůj velký úspěch tahala vyhrávající čísla opět tanečnice.

Bylo deset večer, když jsem narazil na stánek s oříšky, čokoládami, osvěžujícími nápoji a půlmetrovým Vetřelcem. Vetřelec se nabízel za pouhých dvacet tisíc, avšak už jen pozastavení se u něj znamenalo slevu na devatenáct. Stavila se i Tess. Škoda, kdybychom byli domluvení, měli peníze a místo na tu šilenost, určitě bychom koncovou cenu srazili na devět.

Ještě jsem se vydal podívat do velkého výstavního sálu, kde tyto dny trávil čas větší část návštěvníků Fancity. Zde se rozprostírala její integrální část, zvaná GameFFest. První část sálu včetně přístupu k němu byla zavalena počítačými stroji a simulátory, ve druhé seděli u stolků gamesníci s kartičkami v ruce. Být o padesát let mladší, asi bych si tady taky zařádl...

Protože cukrárna už byla zavřená, sedl jsem si nakonec v hospodě na jedno pivo s kamarády spoluautory Jinosvětů. Odtud mě vytáhla Tess na předpůlnoční autobus. Měl jsem příležitost si ještě v metru pokecat s jedním svým čtenářem. V neděli jsem už nebyl schopen účastnit se dalších radovánek, mezi něž patřila i beseda s režisérem filmů Spalovač mrtvol, Upír z ferratu nebo T.M.A. Jurajem Herzem. Nic se ode mne nedovíte nejen o neděli, ale ani o té středě a čtvrtku. Přejít si jděte sami.

Ještě poznámku na závěr: I tentokrát jsem si v různých přednáškových sálech zapomínal různé věci: zápisníček, svetr, foťák, celý batoh i s peněženkou a vším. A po deseti minutách i několika hodinách jsem je zase nacházel na stejných místech bez poškození či vybrakování. Za těch dvanáct let, co jezdím na cony, mě ještě nikdy nikdo neokradl. Skutečně, na tahle setkání jezdí opravdu podivní lidé!

Honza Kovanic

Psáno pro Sarden a Interkom

Jaroslav Pechar: Nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč (Symbolika meče v bibli)

Vážení přátelé, srdečně děkuji za pozvání. Snad na začátek pár slov o mně – jsem farářem evangelické církve v Praze – Braníku, předtím jsem 13 let působil v Jižních Čechách. K zbraním mám blízko již od dob působení ve SVAZARMU, ale vysokou školu jsem končil v druhé půli 90. let, takže klasická vojenská služba už mne minula.

Chceme-li přemýšlet nad tím, co znamená meč v biblické symbolice, je potřeba nejprve zmínit pár slov o chápání války a boje v Bibli. Biblická historie je mnohdy velmi krvavá a mnohé čtenáře, kteří z počátku Bibli otevírají s nadšením, tak poměrně záhy právě to velké množství prolévané krve od dalšího čtení odradí. Zvláště v okamžiku, když si uvědomí, že válka v Bibli není je problém etický, lidský. Způsob, kterým jsou tyto války popisovány, nenechá čtenáře na pochybách o záměru pisatele, totiž ukázat, že skrze tyto války a boje, vítězství i prohry, do dějin promlouvá Bůh. To již samo o sobě je velmi rušivý prvek – Bůh, ex definitione „dobrý Bůh“ – a požívá války? Jak by mohlo krveprolití svědčit o Bohu, kterému jde o dobro?!

Je za tím ale rozpoznání, že zlo se na tomto světě rozmohlo natolik, že není možno nastolit dobro pouhým konáním dobra.

Je to otázka zprvu filosofická, ale záhy zcela praktická. Je zlo? Existuje zlo? Nebo je zlo jen pouhý nedostatek dobra, tak, jako tma je jen nedostatkem světla a nemáme žádné částice tmy? V řadě případů skutečně zlo není. To, že se v okamžiku potřeby nesetkáme s potěšujícím slovem či s pomocí, to je typický projev takové situace.

Od určitého (blíže jen velmi těžko definovatelného) okamžiku se ale zlo v našem světě zhmotňuje. Přestává se chovat jako tma, která mizí před sebemenším mihotavým plamínkem svíčky, ale jako cosi, co tento pláminek zcela programově sfovkává.

Takto se starověcí Izraelci dívají na pohanské obyvatelstvo žijící v Zemi zaslíbené. To jsou Ti, kteří sfoukávají plamen svíce Hospodinovy, to jsou Ti, kteří stojí proti Bohu tak zřetelně a neoddiskutovatelně, že nezbývá než je vybit, a to včetně žen, dětí, starců a hospodářského zvířectva. Je potřeba zničit vše, co bylo užíváno k modloslužbě. Tak říkajíc „na zelené louce“ je pak možno začít sloužit jedinému pravému Bohu.

Tento koncept se sráží s realitou všedního dne. Jednomu je líto všechno ničit. Je příznačný příběh o prohrané bitvě s pohany – a ejhle, porážka je nahlédnuta jako Boží trest za to, že jeden z vojáků kradl z kořisti propadlé klatbě. Byl mu líto spálit jakési pohanské kněžské roucho, tak ho sbalil a ukryl. Tady se začíná rozbíhat chápání války a proto si tento okamžik zapamatujme, bude ještě důležitý. Na jedné straně je tu vojenská strategie. Není to špatný přístup! Vojenské postupy, které používali Izraelci v biblických dobách, po tisíciletích naprosto přesně a se stejným úspěchem kopírovali Britové v první světové válce proti Turkům i po druhé světové válce Izraelci v bojích proto Arabům. Na malíčkém a geograficky velmi rozmanitém území Izraele mají velkou moc rychlé noční přesuny, moment překvapení a psychologický boj. To je ale jedna strana

mince, která mne zajímá jako nadšence pro vojenskou historii, ale nezajímá mne jako teologa.

Jako teolog se znovu a znovu setkávám se základní tezí Bible o každé válce: „Boj je Hospodinův!“ Boj je Hospodinův – tedy nejde o strategii, zbraně či převahu, ale o to, na čí straně je Bůh. O co jde v té které bitvě Bohu. Proto znovu a znovu přichází ke slovu proroci, tedy lidé vyřizující Boží vzkazy, a jednou vyzývají ke zmužilosti a jindy k tomu, aby se Izraelci vzdali nepříteli, protože boj je marný. A ještě jednou připomínám – ten boj je marný ne pro přesilu vojáků, ale protože Bůh rozhodl, že Izraelci budou poraženi, protože spáchali něco špatného a zaslouží si trest.

Boj má symbolický význam. Je zástupným symbolem pro Boží rozhodování ve světě. Vítězství je obrazem Božího pozhennání, prohra obrazem Božího trestu. Tato myšlenka po staletích zbytní a promítne se někde u středověkých ordálů a soudních soubojů, ale o tom jindy

Zůstaňme u toho, že válka je obrazem Boží vůle. Tato myšlenka se pak táhne celou Bibli až k jejím posledním stránkám, do části nazvané „Zjevení svatého Jana“ neboli „Apokalypsa“, kde je popisován ten závěrečný boj se zlem a závěrečné Boží vítězství. Bůh na tento svět nezapomíná, ale zasadí se vítězství dobra. To je hlavní poselství této poslední knihy Bible. Boj je Hospodinův a tam, kde půjde o boj proti samotnému ďáblu, tam je Bůh na naší straně.

Působení Ježíše Nazaretského je neseno velmi dychtivým očekáváním tohoto závěrečného boje. Nemá smysl se přidávat na stranu zla, ba naopak je žádoucí se co nezřetelněji přidávat na stranu dobra. To je základní zvěst Ježíše Nazaretského i jeho učedníků: „Království Boží se přiblížilo. Dělejte s touto informací něco!“ Co dělat – to je pak zbytek Nového Zákona. Další a další rady, jak bojovat ve válce proti zlu. Jako příslovečná červená nit se ale znovu a znovu vynořuje myšlenka, že tato dlouhá válka proti zlu brzy skončí. Všechny ty konkrétní rady jsou nesený znovu a znovu připomínaným výhledem na blížící se závěrečnou bitvu, ve které bude zlo definitivně vymýceno. Je potřeba bojovat v těch našich malých lokálních šarvátkách, ale i když prohrajeme, netřeba se bát, konečné vítězství je v Boží režii.

Zatím tedy bojujeme. Aktivní boj proti zlu je nedílnou součástí našeho života. Klasickým textem, který o tomto boji mluví, jsou slova, která napsal v 50. letech 1. století apoštol Pavel do křesťanské obce v Efezu (Ef 6,10nn). Vyzývá: *Oblecte plnou Boží zbroj!*

Otázka ovšem zní, proti komu se bojuje, protože zbroj musí být tomuto boji přiměřená! *Oblecte plnou Boží zbroj, abyste mohli odolat ďáblovým svodům. Nevedeme svůj boj proti lidským nepřítelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla.* Jde o boj duchovní, proto i zbroj bude mít duchovní, symbolický charakter. Popisováno bude normální vybavení izraelského vojáka, ale toto vybavení bude symbolicky vysvětleno. Představ-

me si bojovníka, který má svůj svrchní oděv podkasany a pevně přepásany, aby se u nepletl pod nohy. Přes tento svrchní oděv má nějaké brnění, na nohou pevné boty, na hlavě přilbici, v jedné ruce štít a v druhé meč. A máme tu jako vymalovaného i duchovního bojovníka, o kterém apoštol píše:

Stůjte tedy ,opásání kolem beder pravdou, obrnění pancířem spravedlnosti, obutí k pohotovité službě evangelium pokoje' a vždycky se štítem víry, jímž byste uhasili všechny ohnivé střely toho Zlého. Přijměte také ,přilbu spasení' a ,meč Duchů, jímž je slovo Boží'.

První, co by nás mohlo a především mělo zaujmout, je rozdělení prvků obranných a útočných. Starověký Izraelec znal nejen meč, ale i kopí a oštěp, prak a luk s šípy. V případě Božího bojovníka je ale na první místě obrana. Ta spočívá ve spořádaném životě (pravda a spravedlnost) a připravenosti svědčit o Bohu a Ježíši Kristu (služba evangelium). Proti křivým obviněním chrání slušný život a tím čisté svědomí. Proti pokušení chrání víra, proti pochybnostem vědomí, že spása není z nás, ale je to dar od Boha a on je jejím spolehlivým garantem.

No a konečně se dostáváme k tomu meči. Je naprosto zřejmý fakt, že je to v popisu křesťana jediný nástroj k útoku. Chráněn spořádaným a zbožným životem může křesťan zaútočit na své okolí. Stále ovšem nezapomínáme na to, že tento útok není veden proti lidem, ale proti mocnostem zla. Nezapomínejme to, co už víme o všech válkách Božího lidu – tady nejde o nějaké fyzické vítězství nad tělesnými nepřáteli, ale o prosazování Boží vůle. To je myšlenka, která provází všechny válečné konflikty, když je popisuje Bible – zbraně, které zde bojují – vyhrávají či prohávají – to je už ve Starém Zákoně jen projev toho, jak Bůh řídí náš svět. Proto je v Novém Zákoně tělesný boj jako takový zcela upozaděn a na jeho místo nastupuje boj výslovně duchovní.

V takovém boji už netřeba klasických zbraní, zato je potřeba se dobře orientovat v oněch duchovních věcech. Zde totiž boj jde ke skutečnému jádru problému. Když někoho praštit po hlavě, je možné, že něco vyřeším, ale nejspíš se mne zítřka pokusí praštit po hlavě někdo z jeho přátel. Když vyřeším smysl sporu a usmíříme se, je situace vyřešena jednou pro vždy.

Ne nadarmo je psáno, že *slovo Boží je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce.* (Žd 4,12) Někteří myslí spíše než na oboustranně broušený meč na obětní nůž nebo chirurgické náčiní, ale symbolická mluva zůstává stejná. Jediným nástrojem, kterým můžeme do lidí šťourat, kterým můžeme odkrývat, co je v nich dobré a co špatné, je Boží slovo. Na stranu druhou – právě Boží slovo nás velice jasně a srozumitelně usvědčuje z toho, co děláme špatně. Z vlastní zkušenosti vím, že není nic příjemného, když mi někdo vysvětluje, že hřeším. Že mé jednání je neslučitelné s postojem Bible. Potud je tedy – jako v každém boji – potřeba velmi opatrně volit slova, aby se (řečeno křesťanskou hantýrkou) z útoku na hřích nestal útok na hříšníka. Aby boj nezačal být veden proti tělu a krvi, tedy proti té které konkrétní osobě, ale proti postojům, které zastává.

Je to tenká hranice a ne vždy se podaří ji nepřekročit. Zvláště tam, kde jde o úzké vztahy, především rodinné. Právě v souvislosti s konfliktem uvnitř rodiny Ježíš pronesl slova: *„Nemyslete si, že jsem přišel na zem uvést pokoj; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč.“* (Mt 10,34) Řekl bych, že za těmito slovy se zrcadlí osobní Ježíšova zkušenost – jeho vlastní příbuzní ho považovali pro jeho výroky za blázna a snažili se ho odklidit. V historii je doložena řada případů, kdy tato nenávisť vůči více vlastních dětí vedla až k fyzickému útoku, a tak Ježíšovo slovo bylo dokonce nejen obrazné, ale až surově realistické.

„Nemyslete si, že jsem přišel na zem uvést pokoj; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč.“ Meč je zde symbolem sporu. Hádky. Neshody. A to především mezi těmi blízkými – setkal jsem se s tím mnohokrát, že někdo z rodiny začal chodit do kostela a zbytek rodiny to nedokázal přenést přes srdce. Jeden z rodičů – a druhý mu brání v tom vodit tam děti. Jedno z dětí a rodiče se čílí. Ježíšův odhad budoucího vývoje je velmi realistický.

O Ježíšově matce Marii čteme prorocký výrok, že „její *duší pronikne meč*“ – tady můžeme myslet právě na bolest z toho, že se jí její syn myšlenkově i lidsky vzdaluje. V době jeho veřejného působení ona nerozumí tomu, čím on žije. Cítí se nedocelená jako matka. Jeho smrt na kříži je další trpkou kapkou do poháru její bolesti vyjádřené právě tímto symbolickým přirovnáním k meči, který pronikl její duší.

Velmi zajímavý okamžik, kde se v Bibli objevuje pojmem „meč“, a jsme na hraně symbolického a reálného významu, jsou okamžiky před Ježíšovým zatčením. Srozumitelný je Ježíšův výrok *„všichni, kdo se chápou meče, mečem zajdou!“* vyslovený v okamžiku, kdy se jeden z učedníků staví se zbraní v ruce na Ježíšovu obranu. Ježíš sám mu v tomto zásahu brání. Již předem učedníkům řekl, že jeho zatčení a poprava je součástí Božího plánu s jeho životem a z jakéhokoliv boje by se vyvinul nejen naprosto zbytečný masakr, ale především cesta násilí není cesta, která by vedla k dobrému cíli. Nejde zde o zákaz používání meče či zákaz obrany jako takové. Vidíme tu rozpoznání, že v dlouhodobé perspektivě se na násilí stavět nedá. Přitom to, co se v okamžiku Ježíšova zatčení rozbíhá, má v Ježíšově životním programu dosah velmi dlouhodobý. Nejen k samotným Velikonocům, ukřižování, vzkříšení, ale především k životu věčnému.

Vykladačsky velmi obtížné místo se ale odehrává krátce před touto událostí (Lk 22,35n) a opět tu meč hraje velmi zásadní roli. Ježíš je se svými přáteli a povídají si. Ježíš se jich ptá, jestli po dobu, kdy byli s ním, trpěli nějakým nedostatkem, ačkoliv kvůli němu opustili svůj majetek. Oni odpovídají, že žádnou nouzi netrpěli. Vzali si s sebou jen to nejnütnější, co se tak dá nosit na sobě, ale přesto neměli hlad, netrápila je zima a měli vždycky kde spát. Poté následuje dialog:

Ježíš: *„Nyní však, kdo má měšec, vezmi jej, a stejně tak i mošnu; kdo nemá, prodej plášť a kup si meč. Pravím vám, že se na mně musí naplnit to, co je psáno: ‚Byl započten mezi zločinci.‘ Neboť to, co se na mne vztahuje, dochází svého cíle.“*

Učedníci: *„Pane, tu jsou dva meče.“*

Ježíš: *„To stačí.“*

Co si s touto scénou můžeme počít? Na první pohled to vypadá, že Ježíš toužil po tom, aby společenství jeho učedníků vypadalo jako vyzbrojená vojenská jednotka. Zůstávají nám tu však jistá „ale“: Dva meče na 13 bojovníků je pořád nějak málo. Na Ježíše přijde zástup s meči a holemi složený mimo jiné z profesionálních vojáků. A co především – proč by to u všech všudy chtěl, když o pár minut později jakýkoliv boj zakázal a řekl již zmíněné: „*všichni, kdo se chápou meče, mečem zadjou!*“? Jeho postoj k násilí byl neměnný a známý už delší dobu. V jakémkoliv násilném prosazování se učedníkům několikrát bránil.

Vysvětlení najdeme v symbolickém výkladu slova „meč“, který je v tuto chvíli zástupným výrazem pro odvahu, ráznost, jednoznačnost. Učedníky čeká rozhodující boj. Ale nebude to boj fyzický, ale navýsost duchovní. Čeká je duchovní zápas, kdo z nich zůstane Ježíši věrný v okamžiku problému.

Doposud problémy nebyly. Přes ekonomickou nezajištěnost netrpěli žádnou nouzí. V okamžiku míru a klidu se poslouchá snadno. Teď je potřeba, aby stejně obstáli i v okamžiku pronásledování. Doposud byli jako vyslanci a jako takoví měli své zázemí, standard. Teď jdou jako vojáci do bitvy a s sebou nebudou mít ani plášť na noc na přikrytí. Budou mít jen tu zbraň, meč – a my už víme, že meč je obrazem Božího slova, poznání Boží vůle. Učedníci musí přestat spoléhat na to, co je vidět – vyjádřeno obrazem mošny, jídla, oblečení – a musí spoléhat na svoji víru. To je ten nejtěžší zápas, když se člověk musí spolehnout na něco, co nevidí, co nemá pevně v ruce.

Ježíš ví, že bude zatčen, popraven, a i když se s učeníky setká po vzkříšení, tak záhy odejde do nebe a učedníci už nic jistého mít nebudou. Boj s pokušením nevěry, boj s pochybnostmi – to je boj, který bude Ježíšovy učedníky provázet od

této chvíle už pořád. Boj s hříchem skončí až jednou v nebi, do té doby je tento boj samou podstatou povolání učedníků.

„Prodej plášť a kup si meč“ je zde symbolickou výpovědí, kterou Ježíš říká: Já odcházím. Připrav se na to, že dosavadní jistoty se ti zhroutí a ty budeš muset bojovat sám za sebe. Boj s hříchem, s pochybnostmi, s posměšky ze strany druhých, s osočováním, že vy Ježíšovi učedníci, jste jen banda lumpů – takový boj tu bude stále.

Jenže učedníci – jako již tolikrát – tak ani tentokrát Ježíše nepochopili. Na Ježíšovo „*Kup si meč...*“ odpovídají „*Pane, tu jsou dva meče.*“ Vzali ho doslova a celí nadšení říkají, že boj proti tělu a krvi může začít. Mezi Ježíšovými učedníky je několik, o kterých víme či tušíme, že dříve patřili k protiřímským teroristickým komandům. Ti mají největší radost, že Ježíšovi konečně došlo, že řečičkami ještě nikdo nic nedokázala, že je potřeba akce.

S velkou dávkou smutku, shovívavosti až i ironie na to Ježíš odpoví, že to stačí, nechává učedníky i s jejich meči a sám se odchází modlit. Po této modlitbě je zatčen a nejspíš právě jedním z těchto zmíněných mečů usekne jeden z učedníků ucho jakémusi Malchusovi, sluhovi velekněze.

Když si všechny ty obrazy seřadíme do časové posloupnosti, vidíme, že se použití meče jako symbolu vyvíjí. Z jeho obecně válečného užití je nejstarší symbolika pro násilí jako takové. S tím se setkáváme již na stránkách Starého Zákona ve vazbách typu: „na Izraelce dolehl meč“ ve smyslu „vypukla válka“.

Právě tak i v Novém Zákoně se setkáváme s mečem jako obrazným vyjádřením pro násilnou smrt. Světská moc ne nardarmo „nese meč“ (Řím 13,4) – to je zástupné vyjádření pro právo vládců trestat provinilce. Píše to apoštol Pavel, což je mírně pikantní, protože jemu samotnému bude o pár let po napsání těchto slov mečem uřata hlava.

Odtud se obrazné využití tohoto slova rozbíhá dvěma směry.

Jedním z nich je násilí obecně. Meč jako obraz hádky, sporu, rozdělení. To je ono Ježíšovo „*nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč*“ vyřčené v souvislosti s rozkoly v rodině, kde někteří se stanou křesťany, jiní ne a je potřeba počítat s tím, že to bude jiskřit.

Druhým směrem je pak meč jako zbraň, ale již ne skutečný meč a boj proti fyzickým nepřítelům, ale meč duchovní – víra, myšlenky, slova – a boj proti hříchu.

Děkuji za pozornost

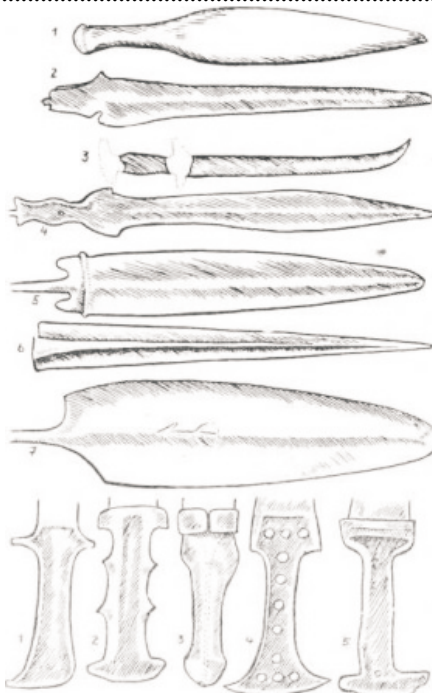
Jaroslav Pechar
12. 11. 2012

Meče:

1. Železný z doby řecké.
2. Bronzový z doby Hyksů.
3. Železný zahnutý z Beth Sean.
4. Železný dvousečný z Megidda.
5. Cyperský „rohový“.
6. Z nálezů v Telí Addšul.
7. Syrský „šípový“.

Jilce:

1. Železný s dřevěným obložím z doby Hyksů.
2. Syrský z Ras Šamra.
3. Syrský kostěný.
4. Hyksoský ze slonoviny (dírký pro nýtky).
5. Bronzový z Megidda.

Spěšný vlak Ch.24.12.

Kdykoli dočtu knihu, která *mohla* být skvělá, mám chuť poprosit autora, aby ji přepracoval. Zejména když by to ani moc nechtělo, což je právě případ *Spěšného vlaku*. Příslušný nakladatelský redaktor, jímž není nikdo jiný než Miloš Urban, byl však očividně jiného názoru, takže berme, co je.

Alternativní svět, v němž Německo vyhrálo válku, Hitlerovy tajné zbraně – už zas? Ano, ale Poláček se naštěstí soustředil hlavně na atmosféru přízračného světa v *těch druhých* padesátých letech, dva roky po konci války, v prostředí českého maloměsta. Vylíčil ji se smyslem pro detail, mrazivě, neobvykle. Až na zlovyk nadměrného užívání tří teček... asi takhle... píše čistě, čtivě, bez umělých efektů, uměřeně. Střízlivě.

„Jsem tu správně na mši za Hauptmanna Petera Rericha?“

Chvilí se pokoušel rozpomenout na jména, která zazněla na počátku obřadu, ale nedokázal si vybavit, zda mezi nimi právě tohle bylo. Nakonec pokrčil rameny. „Snad ano, pokud na něj budete usilovně myslet.“

Expozice příběhu je prostě skvělá: hlavní hrdina, teprve dvacetiletý Walter Fleischer (né Martin Řezníček), se vrátil domů do „Chrudu“ (zminěné maloměsto) vyznamenaný Železným křížem jako voják vyhrané války. Češi vedení Radolou Gajdou, pevní spojenci Němců, mají své místo v Říši – trochu druhořadé, ale celkem solidní. Walter prožije rychlou deziluzi demobilizovaného vojáka, svět na něj nečeká s otevřenou náručí, civilové žijí svými starostmi a za válku chce dokonce udělat tlustou čáru i vedení strany a státu. Hitler dal zatknout Himmlera a obvinil ho ze zločinů proti lidskosti, rozjždí se mlýnské kolo politických procesů. (Tohle je opravdu dobře vymyšleno!) *Alte Kameraden* jsou pobouřeni, ale očividně odsouzeni k prohře. Walter se stane metařem, jeho známý pan Rapl, bývalý esesák (další výborně načrtnutá postava), zas řídí popelářský vůz. Na Východ však odjíždí dál transport za transportem – zda tam čeká peklo lágrů, jak praví šeptanda, anebo vzdušná nová města, jak tvrdí propaganda, to nikdo s jistotou neví.

S historickou situací se protíná Walterův osobní život: rodina v troskách, temné vzpomínky, těžkosti poválečné bídy, láska (s jedinou erotickou scénou, napsanou opět střízlivě a pěkně – vzácnost), nemoc, všední dny šedého života v autoritářském režimu. Skvěle vytvořená atmosféra je nejsilnější stránkou knihy a (myslím) dostatečným důvodem, proč si ji přečíst.

Teď k avizovaným chybám. První problém je v tom, že *Spěšný vlak* je knižka udělaná z knížek a jiných artefaktů – najdeme tu Muže z Vysokého zámku, špetku Kafky, uslyšíme ozvěny Fuchse, kupodivu Svěrákovu Obecnou školu a především opsané (nelze použít mírnější výraz) pasáže z paranoidnějších děl Ludvíka Součka (zejména z eseje *Proč prohrálo Německo válku?* zařazené v souboru *Nebeské detektivky, senzace a záhady*), který je zase z větší části opsal z Jitra kouzelníků. V dnešní době jistě pod vlajkou postmoderny a koláže opisuje kdekdo, Poláček však mohl aspoň mrknout na čtenáře a přikývnout: vím, že víš. Což neudělal. Mimochodem, hlavní

mimoliterární inspirace bezpochyby pochází z realíi a reality normalizačního období v ČSSR. Autor celkem citlivě zvládl potřebnou transformaci, přesto jsou jeho padesátá léta daleko víc těmi skutečnými sedmdesátými, než by asi bylo vhodné.

Další zásadnější potíž je v tom, že autor honí více zájců najednou. Spojuje jednoho celku jak obraz rozpadu rodiny pod tlakem otcovy autority během války, tak příběh zasazený do poválečného světa. Potřeboval tedy hlavního hrdinu jako dítě i jako dospělého muže. Natáhl sice druhou světovou válku o několik let, jinak by mu to propojení nefungovalo vůbec, ale i tak je Walter v čase vlastního děje (několik prosincových dnů roku 1953) nevhodně mladý, nesedí to k jeho postojům, chování a hlavně k válečné minulosti. Poláček musel udělat z nouze ctnost a zařadit to tak, že novou tajemnou techniku vrli – tajných zbraní Říše – zvládnou vlastně jen adolescenti. V této souvislosti zatáhl do děje mystické a sci-fi motivy, což je hodně levná záchrana. Tajemství stačilo hodně jemně naznačit.

Pak tady jsou logické rozpory – sebefantastičtější svět musí být soudržný a ten Poláčkův má několik příliš viditelných trhlin. Jak by se nevýrazný kluk jen tak zničehonic (a vlastně na útěku před průšvihem, v jehož pozadí byl protistátní čin) dostal do mimořádně elitního výcvikového střediska? Proč bylo tak těžké doletět s novým zázračným letounem do USA, když se už pár let předtím letělo „dimenzionálním kanálem k aldebarskému slunci“? Proč si městečko výrazněji nevšímá tak specifické postavy, jakou je syn bývalého místního kata? Proč museli atomovou bombu sestrojiti namísto Němců Japonci (budíž, to může být historicko-ironická hříčka) a co zabránilo v jejím vývoji Američanům, když přece kapitulovali až v roce 1951? Proč se výslech, obsahující diskusi o jednom z nejzávažnějších státních tajemství, odehrává v provinčním „Chrudu“ a ne aspoň v Praze, ne-li v Berlíně? Noční pouliční nepokoje, pokud by k nim vůbec mohlo v policejním státě dojít, by se neobešly bez následného vyšetřování a zatýkání. A tak dále. Nic z toho není fatální vada, všechno by to šlo celkem lehce zapojit do celku, obrousit hrany – kdyby se udělala ta další verze textu. Autor tyhle věci obvykle nevidí, to musí někdo jiný, takže opět – pane Urbane! Miloši! Jako byste fantaskních příběhů sám nese-psal dost!

A ještě maličkost. V „německém“ příběhu by se neměly vyskytovat chyby v němčině, obzvlášť když se tato omezuje na pár školních frází a vlastních názvů („Pennemünde“ – str. 85, „Volkischer Beobachter“ – str. 130, „dreiunddreisig“ (!) – str. 153). A proč v samotném titulu knihy přeložil autor „Sonderzug“ jako *Spěšný vlak*? – Jo, a ten s tím generátorem se správně píše „Van de Graaff“.

Zač je naopak třeba Poláčkovu práci připsat hodně bodů, to je skvěle zvládnutý konec – místo, kde příběhy s tajemstvím ztroskotají nejčastěji, vlastně skoro vždy. Tenhle je excelentní.

Opakují: je to docela dobrá kniha, která mohla být a není výborná. Škoda, velká škoda. **Petr Koubský / Goodreads.com**

Cynické fantazie

Čtyři roky po sepsání většiny příspěvků konečně vyšla toužebně očekávaná antologie cynických povídek. Během té doby se měnili editoři i nakladatel. Patnáct českých autorů (což byli ti, kteří toužili:) se během té doby také poněkud přeskupili. V celkem sedmácti povídkách vám zde předvádějí, jak si představují pojem „cynismus“. Až šestnáctý autor, slovenský, jim to pak dokonce vysvětlí. Knížka je věnována památce naší kamarádky Martiny Šrámkové, která se vydání své povídky již nedočkala.

Zlaté české ručičky

Postkatastrofická Evropa postrádá ženy. Chlapi se musí spojit s humanitární pomocí ve formě cigaret, chlastu a televizních programů. Zlaté české ručičky všeuměla Franty však dokážou vytvořit žádané ženy i ze záhadných postav, jež krouží nad zničenou krajinou. Jeho ručičky, kecy – a ještě něco jiného.

Hrubý sexistický text z uvěřitelné budoucnosti se sklíčoví atmosférou je dílem *Anny Šochové*.

Do smrti dobrý

Dva muži pijí čaj na verandě domku. A povídají si. Celou noc. Čaj je zelený. To je vlastně všechno. Skoro.

Milan Štajer napsal povídku, v níž se vše podstatné odvíjí v prostém dialogu dvou bývalých nepřátel. Jeho text je plný instantní hrůzy. Svým minimalismem mi připomíná drobné věci Alfreda Hitchcocka.

Hnízdečko

Schopnost umět vyhrát peníze nemusí být vždy ku prospěchu. Schopnost domluvit se s milými potkany s měkkoučkými kožíšky může pomoci proti grázlům. Proti gangsterům i proti novému chlapovi bývalé ženy, kvůli kterému nemůžete vidět svého syna. Co se však může stát, když je člověk ve své podstatě grázl sám – ale neví o tom?

Klasický *Jan Poláček*, tak nejspíš kyberpunkový příběh.

Ahoj, tatí!

Dvoustránková mikropovídka *Jana Havliše* pojednává o svérázně populační explozi v jednom ohijském městečku. Úsměvný děs.

Kdo dočetl až sem, mohl by nabýt dojmu, že po delší době drží v ruce sbírku hororů. Skvělých atmosférických hororů. Ale pokračujme.

Dědečkovo mechanické kladivo

Konečně ve vesmíru, ale nikoli sami. Snová smrtka se zjevuje v nečekaných okamžicích, avšak účelně. Zelinář Franta Jandák se po záračné záchraně stává velvyslancem meziplanetární fregaty Krvavý Květen na planetě, kterou se vyplatí exploatovat. Planeta havajského typu vyvolá v posádce chování typu vzpoury na lodi Bountu.

Druhá povídka *Milana Štajera* mi stylem připomněla vesmírné grotesky Stanislava Lema.

Nevinné dítě

Hezký domek ve slunné Kalifornii je jevištěm, na němž sledujeme těžký život mimina, které má maminka ale opravdu nerada. Děťátko je normální, jenom umí číst myšlenky. „Bradburyská atmosféra“ je dána tím, že jde o převyprávění příběhu Malého vraha od Raye B. právě tím malým nevinným dítětem. Konečně se dovíte, jak to bylo doopravdy. Dá se číst samostatně i bez znalosti klasika.

Jan Kovanic napsal svůj první horor, alespoň tak jsem to o téhle své povídce někde četl.

No difference

„Svoje manželky střílím. Krátkou kulovou zbraní, jak zní odborný termín pro revolvery a pistole.“ Hned první věty nás uvedou do středu dění. Trošku groteska, trochu detektivka, závěrem pak... neprozradím.

Do sbírky přispěl i sám *František Novotný*.

Věk vodnáře

Tak trochu podvodník, tak trochu lehkoživka Collins zastupuje zájmy Terry na planetě Vodnář. Žijí tu potomci květinových dětí, kteří mají rádi i zdejší přírodu, tedy hlavně kytičky. A kytičky mají rády je. Zato domorodci nemají rádi Teřany. To jenom Aurel miluje Collinse a varuje ho. Marně. No, lidstvo to má nejspíš opět spočítané. Nebo brzo bude mít.

Hrdina je tak trochu sexistický macho a stvořila ho opět žena, *Martina Šrámková*.

Vůz pro kuřáky a jiné zrůdy

Ať žijou zrůdy, které mají taky právo jezdit vlakem. Být průvodčím, tak bych je neobtěžoval. Kdo jel někdy v metru s bezdomovcem, takovým klasickým smradlavým opilým bezdákem, ať si představí, že není jeden z cestujících, ale že to jsou všichni ve vagonu. I tihle jsou v tom nevinně. Skutečný viník jejich stavu je někdo jiný.

Klasická *Jana Rečková* do sbírky věnovala jednu ze svých povídek s motivem „lékařského podsvětí“. I tato končí, ostatně jako všechny zde, v podstatě – no, dobře, ne?

Kyberhon

Hrdiny příběhu jsou tři hoši, Plivači, co umějí vařit jedy v hubě. A dostanou se do sporu s vládcem gangu. Tak trochu detektivka velice tvrdé školy. Ale je to nakonec trochu jinak.

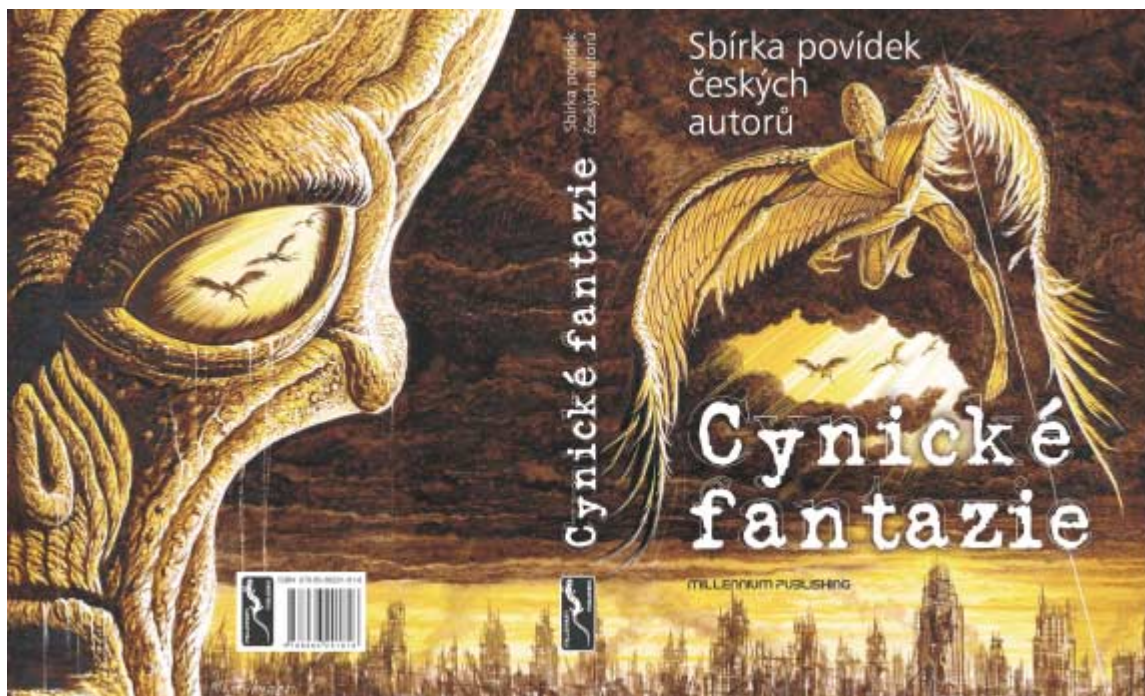
Druhá povídka *Jana Havliše* není vůbec úsměvná.

Voršila, dobráčka od kosti

Uvěřitelná technicistní budoucnost rozmnožování lidské populace v prostředí spotřební společnosti, dotažená do logického konce. „Bez synka neodejdu!“ volá hrdinka, a je vyslyšena více, než by chtěla.

Další rodinnou historkou přispěla *Eva Hauserová*.

Zlé knihy

Malý pitaval z našich hrobů a policejních služeb. Příběh ze současnosti (2009), která už uplynula (psáno 2007). Jak zle mohou působit knihy, zakoupené v knihkupectví v Jungmannově ulici! (Napovím: Kalich to není.)

Ani *Milan Petrák* své hrdiny nešetří.

Už neprodáš Slavika a růži

Jak ukrást Venuši, pardon, cenný umělecký hologram. Jde to, i když vám brání něžně vrnící bezpečnostní dveře a banda bojových robotů. Jenom musíte být správnými enindžy. A umět se ochránit i před těmi nesprávnými.

Ingrid Jelínková mě bonusově potěšila, když hologram, stvořený dle známé kýčovitě pohádky, označila za kýč. (Číst Oscara Wilda není vůbec nutno!)

Smrt krásných kentaurů

Oblíbený typ floutka získá místo průvodce ve výpravě z Čech až do džungle Jižní Ameriky mezi místní Indiány. Jediným dalším účastníkem výpravy je krásná doktorka. Má grant na výzkum kentaurů. Příběh plyne, jak očekáváme, včetně mileneckého propojení. Jenom kentauři jsou trochu nudní. A oškvliví. Smrt přijde, a ne jen pro kentauře.

Romantickým příběhem se zaskvěl *Jaroslav Houdek*.

Figurelův projekt

Těžký je život filmového herce po nástupu virtuálních umělotin EIH. Když se naskytne kšeft za mnoho nul (s čísílkem vepředu), není proč váhat. Divák tohoto movie je jen jeden a promítačkou zážitků a pocitů je samotný herec. Ach, filmoví producenti jsou, jak známo, zvrhlí, a jejich povedené smlouvy s

chudáky herci rovněž. Naštěstí existují dobří přátelé (a přítelkyně), bohužel i nedobří bratři. Ale!

„Člověk nemůže chtít od života příliš mnoho, jen bohatství, láska a příjemnou práci,“ ubezpečuje nás *Jiří Olšanský*.

Na svatého Štěpána

Mládež nemá o vánočních svátcích sedět před televizí, ale věnovat se pohybu. Třeba výstupu na bájný Blaník. Svátek sv. Štěpána je docela dobrý pro pokus o probuzení svatého Václava.

S nečekanými aspekty možného úspěchu nás seznámí *Cyriil Simsa*.

Zveme i přespolní

Na Galaktický ples ZO SSM při gymnáziu v Bezožkově Kostelci přijdou všichni pozvaní. Opět lemovská groteska, jež končí tak, tak pozitivně! Určitě jednou poletíme ke hvězdám.

„A když ne my, tak naše děti určitě“, říká *Petr Hanuš* a za bouchává virtuální víko knížky.

Dočetli jste sbírku, v níž se postkatastrofický horor s detektivní zápletkou střídá s kyberpunkovou groteskou, zažili jste nefalšovaný děs klasického hororu míchaný s dark fantasy, mihl se weird, snad dokonce new – ale určitě jste četli příběhy, pojednávající o vztazích mezi manželi, milenci, rodiči a dětmi, příbuznými, přáteli, mimozemšťany. Těm vztahům něco chybělo nebo přebývalo, proto jsou ty příběhy srozumitelné. To přece známe.

Sbírka působí uceleným dojmem, a to proto, že každý z autorů se snažil popsat slovo „cynismus“ na příkladu výše uvedených meziosobních vztahů. Vznikla tak..., vynechme dechbe-

Viktor Pelevin: Svatá kniha vlkodlaka

Vlkodlaci momentálně surfují na nejnovější přílivové vlně popularity dětí noci, bohužel ale často zůstávají ve stínu krvesajů. Oproti upírům vypadají hloupí, neohrabaní a zanedbaní. Plebs. Viktor Pelevin ve *Svaté knize vlkodlaka* objevuje „nadvlkodlaka“. Jakýsi ideál dokonalého kožoměnce. A vynechal nemrtvé úplně – jaká úleva.

V úvodu se dozvíme, že text románu byl nalezen v jednom moskevském parku za podivných, ač nikoli přímo záhadných okolností. Že prý se jedná o dílo nevalné literární kvality, nejapný žert dokládající pokles morálky a vkusu Moskvanů. Je to vyprávění tvora známého v orientu odedávna jako liška – my bychom asi řekli liškodlačice, pro nedostatek lepších výrazů.

.....
roucí mozaiku. Salám toho jména nic moc. Tak co? Už to mám! Předkládá se nám chutná tlačěnka, zabalená do dobře vyčištěného, v mořské soli důkladně vymnutého a vypraného žaludku.

◉ Tímto obalem je skvělý jedenáctirozměrný esej *Necynické povídky Ondřeje Herce*, který nám poví, co je cynismus, a v závěru vyzve k odpuštění. Je čas „odpustit Slunci, Měsíci, hvězdám a vesmíru. Odpustit osudu. Především však odpustit sami sobě – i cynismus“.

Bez tohoto závěru by nebyla kniha celistvá. Ale až na úplný konec, už do titulků tiráže, běží autobiografické glosy, jimiž se představují jednotliví autoři. Měli o sobě napsat něco cynického. A napsali, ironicky sice, ale pravdu! „Co chceš nejlépe skrýt, řekneš na sebe v žertu.“

Nedávám žádné hvězdičky. Ochutnejte sami. Zde, vizte, chutná játra od celebrity, tam krvavý kus masa z nohy neznámého autora, onde chlupatý jazyček trvalky soutěží, tu křipavá chrupavka velmistra, tamo prorostlý buček profesionála, nezapomenout na kolínko krásné autorky, a – hlavně – na hlavu! Pozor, ať si nevylomíte zub na kousku zatoulané rozříštěné kosti nezredigované chyby dodatečně vložených povídek.

Hlavně, že vše dobře dopadlo a knižka vyšla. Abych nezapomněl – k dobrému dojmu pomáhá i hezký obrázek na bohužel brožovaném obalu. Zde ho vyvedl Milan Fibiger v kombinaci hnědé a bílé, takže je vlastně zlatý. A když si (opatrně) rozevřete knihu hřbetem k sobě, pak uvidíte celý obrázek skutečně cynických andělů.

Že doporučuju něco, na čem jsem se sám podílel? Podílel, pravda, ale přesto se mi to líbí.

A to je obzvlášť cynické.

Jan Kovanic

Sbírka povídek českých autorů Cynické fantazie, Millennium Publishing, 2011, ilustrace na obálce: Milan Fibiger, vnitřní ilustrace Kristýna Benediktová, editoři: Milan Petrák, Zdeněk Rampas, autoři: Anna Šochová, Milan Štajer, Jan Poláček, Jan Kovanic, František Novotný, Martina Šrámková, Jana Rečková, Jan Havlíš, Eva Hauserová, Milan Petrák, Ingrid Jelínková, Jaroslav Houdek, Jiří Olšanský, Cyril Simsa, Petr Hanuš, Ondřej Herec, 338 stran, 289 Kč

Kdo tedy byla tahle bytost, proč za sebou nechala podivnou psanou zpodob' a jak je to vlastně s nadvlkodlakem? O tom tahle knižka je.

Nejsem žádný expert přes Dálný východ, ale četl jsem nějaké staré čínské bajky a vím, že lišky komplikují lidem život na tisíc způsobů a je radno se jim vyhnout. Hlavní hrdinka knihy, liška A-Čuri, si ho dovede zajímavě zkomplikovat i sobě, když své krycí povolání prostitutky provozuje zrovna v Rusku. Naštěstí za tisíciletí svého života nasbírala dost zkušeností, aby přežila, a navíc i pochopila fenomén širé ruské duše. Také o tom tahle knižka je – o ruské mentalitě vnímané z pozice dálnévýchodního mystického tvora, navíc vrženého do moderního světa.

Svatá kniha vlkodlaka není nic ve stylu Dostojevského, i když velikány ruské literatury zhusta cituje (Nabokov, Bulgakov...). Ale není to ani oddechová akční záležitost typu Lukjanka. Že čtení jsem měl podobný dojem jako z některých novel od Strugackých. No prostě takový ten ruský pesimismus... Někoho můžou otravovat dlouhá zamyšlení A-Čuri nebo její líčení života vlkodlaků, mně ale připadaly tyhle nápady osvěžující a zajímavé. Neposouvají děj, ale ta postava taková je a ráda rozebírá, jak se cítí a proč. Pelevin předvedl velmi dobrý výkon jako spisovatel, protože jsem byl ochotný podle stylu psaní uvěřit, že celá kniha (kromě krátkého úvodu) je opravdu psána když ne liškou, tak alespoň ženou, která se nutně potřebuje svěřit a nikdo lepší než textový soubor už jí nezbývá. Snad nespoiluju moc.

Zároveň se mnou četl knihu i můj kolega z kanceláře, ovšem on v originále. Líbila se mu a požádal mě, abych mu pak dal přečíst i český překlad – jednoduše byl zvědavý, jak se s tak těžkým úkolem překladatel vyroval. Pelevin nejenže jazykovými hříčkami knihu zamořil, ale dokonce prý na specifikách ruštiny i částečně stavěl zápletku. Jelikož jsem si toho při čtení překladu nevšiml, nic nechybělo a skoro všechno jsem pochopil, nemůžu jinak než překlad vychválit.

Takže abych to shrnul, *Svatá kniha vlkodlaka* není ani nezábavná umělecká exhibice, ani tuctová fantasy, je to hezký svěží literární úlet s celkem roztomilou, uvěřitelnou a sympatickou vyprávěčkou. Místy dramatický, místy překvapivě vtipný, vždy charakteristicky ruský zadumaný a určitě originální.

Jarda Houdek

Viktor Pelevin: *Svatá kniha vlkodlaka /Svjaščennaja kniga oborotnja/ Albatros Media – Plus, 2011, překlad: Ondřej Mrázek, obálka Viktor Pivovarov, 392 stran, hardback, 349 Kč*

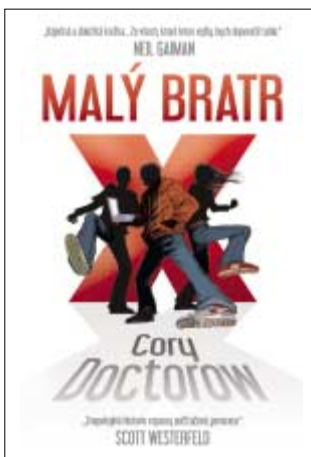
Cory Doctorow: Malý bratr

O této knize snad nelze hovořit jinak než v samých superlativech. Skutečně: kdybych měl za celý minulý rok doporučit jen jediný svazek, byl by to tento! Je to fascinující, napínavé čtení, od první do poslední stránky pohlcující všechnu čtenářovu pozornost, a ani nezaleží, jestli čtete na firemní poradě nebo v tramvaji. Tak jako tak se proberete, až když ukližečka zhasne světo...

Malý bratr je antiutopie pro dvacáté první století. San Francisco se po teroristickém útoku změnilo v policejní stát, kontrolu nad životy obyvatel přebraly tajné vládní složky, které pod rouškou boje proti terorismu nastolují teror ještě horší než ten, kterým se ohání. Mrazilo mě při pomyslení, že státem řízená opatření a dennodenní buzerace občanů společně s absolutní kontrolou nad lidským soukromím a mediální masáží sdělující všechno, jen ne podstatu věci, není už dávno jen katastrofickou vizí, ale naprosto regulérní součástí naší existence. Možná skrytěji, možná ne v tak vyhocené podobě jako v knize, ale přesto... Z jejího poselství se svírá žaludek: není na Orwelem započaté a Doctorowem dokončené varování už pozdě?

Hrdinou je středoškolský student Marcus, dobře obeznámený se všemi pravidly skutečného i internetového světa, i s tím, jak je obejít. Od chvíle, kdy je naprostou náhodou (a neprávem) zatčen a podroben „standardním vyšetřovacím metodám“, bojuje v čele těch, kdo se snaží vrátit městu svobodu. Má vůbec -náctiletý hacker šanci uspět ve válce s těmi, kdo ovládají svět? Snaží se o velkou věc, ale přesto to vyzní civilně, jako součást opravdového života se všemi jeho aspekty - Marcus řeší zabezpečení své nelegální komunikační sítě stejně jako problémy s dívkami nebo prospěch ve škole. Je opravdový, pochybuje o sobě i o správnosti toho, co dělá, zvažuje možná rizika a dopady svých činů. Tak jako každá revoluce, tak i ta jeho nese spoustu nevinných obětí (byť ne na životech) - není to až příliš velká cena? Může jedinec nést odpovědnost za osudy druhých? A když se rozhodne přestat, nežije už jeho moloch vlastním životem?

Ačkoli svým vyjadřováním i volbou hlavního hrdiny je kniha psaná hlavně pro mladší a dospívající čtenáře, neubírá jí to na síle ani pro dospělé. Je-li čtena ve správném rozpoložení, disponuje ohromným subverzivním potenciálem - nenápadnou formou podsouvá základní poučky guerillového boje, analyzuje možnosti přístupu k němu a k právu na informace, podrobně líčí návody k výrobě „užitečných věcíček“ a v doslovu přímo

odkazuje na konkrétní skupiny nebo webové stránky. A ať už máte či nemáte potřebu se vymezovat vyšší moci, donutí vás alespoň přemýšlet o době, ve kterém žijete, uvědomit si cenu soukromí i svobody a přehodnotit, do jaké míry jste ochotni je ztratit na oltáři domnělému bezpečí ve válce s demonizovaným (a napul fiktivním) nepřítelem. Protože pod hlavičku boje proti terorismu se dá schovat leccos...

Jakub Guman

Cory Doctorow: Malý bratr, Triton, 2011, přeložil Aleš Heinz, 360 s., 279 Kč

Avram Davidson: Šestá roční doba

Pro někoho stará vykopávka, pro někoho evergreen. Pro mě osobně, jako představitele „mladé generace“, byly povídky Avrama Davidsona velkým objevem a zároveň i příjemným návratem ke známým krajům, neboť melancholickým laděním a pitoreskní obrazovostí svých výjevů Davidson silně evokuje R. Bradburyho či E. A. Poea. Mimo této povídkové sbírky u nás vyšlo jen několik málo jiných, po různých sbornících nebo lkarii roztroušených povídek, ale buďme rádi alespoň za to.

Pokud jste nakloněni imaginačním hrám a nelpíte na čistotě a vážnosti vědeckotechnického žánru, pak vás Davidson rozhodně pobaví. No řekněte, napadlo by vás někdy, že od mimozemské invaze nás může zachránit jen zubařská federace Spojených států zalarmovaná děsivým vzkazem zanechaným na zubní protéze? A co teprve, když se na terase domku starších manželů usadí golem mající v plánu vyhladit lidstvo (co taky jiného), a jen díky jejich tupé omezenosti skončí místo toho jako sekačka na trávu... Pořád málo? Jsou tu jízdní kola, která se rozmnožují jako živé bytosti, nebo telefonní přístroj, jímž můžete volat záhrobní, případně starobyly fotoaparát vysávající život. Krása *Šestá roční doba* ale nespočívá jen ve fantastických nápadech - jejím středem jsou lidé a jejich slabosti, jejich povahy a nenapravitelné chyby, vlastně i lidství jako takové. To vše v hávu plynulého, vytříbeného jazyka „vysoké“ literatury, s přesahem, jaký se už dnes příliš nenosí. Když pomíne některé výrazně slabší povídky a jejich občasnou nedotaženost nebo těžkou srozumitelnost děje, dostaneme knihu, na kterou se rozhodně vyplatí skočit se přeptat do antikvariátu.

Jakub Guman

Avram Davidson: Šestá roční doba, překlad: Jan Zelenka, Odeon, Praha 1977, 214 stran, 11,50 Kčs :)

Fotografování pražské architektury

1848-1921

Výstava je první částí trilogie připravované Útvarem rozvoje hl. m. Prahy v sále architektů Staroměstské radnice.

Otevírací doba: Po 11.00-18.00, Út-Ne 9.00-18.00 do 19. února 2012

ZDARMA

Malované Vánoce v Betlémské kapli - 2011

Termín: 26. 11. 2011 - 2. 1. 2012

Místo konání: Podzemí prostory Betlémské kaple

Vstupné:

Dospělí: 50 Kč

Děti, studenti do 26 let, důchodci: 25 Kč

Otvírací doba: 9.00 - 18.00 hod.

Vládcové vesmíru

Nejsem spisovatel, ani publicista. Ale když čtu některé knížky, tak uvnitř cítím takové cosi... no... není to zas tak nedefinovatelné... prostě závist. Třeba u sborníku p. Ivana Adamoviče *Vládcové vesmíru*. Já bych chtěl též vyhledávat zapomenuté práce průkopníků žánru. Též bych je chtěl uměřeně a zasvěceně komentovat v průvodních textech, které jsou přesně takové, jaké čtenář od antologie očekává. (Jenže těžko takové sborníky jako p. Adamovič vydávat, když jsem ani žádné staré texty vůbec nezačal hledat).

Vládcové vesmíru obsahují dvacet většinou kratších povídek českých autorů z dřevních dob science fiction. Rozsahem 110 stran se vymyká příspěvek p. Jana Bardy s názvem *Převychovaní*. Jedná se o celý antiutopický román (odehrává se v socialistické Praze ve 23. století), který se p. Adamovič rozhodl zařadit v plném znění, neboť není veřejnosti jinak znám.

Se vzorovou kvalitou medailonků, v nichž p. Adamovič vysvětluje přínos jednotlivých spisovatelů pro žánr, kontrastují samotné povídky, které jsou slabé. Náměty sice mířily do budoucna, ale autorům se nepodařilo překročit myšlenkový horizont své doby. Typická povídka v antologii zpracovává jednotlivý nápad; většinou se jedná o zveličení nějakého trendu, který s sebou přinesl nový městský životní styl do rozvíjející se české společnosti, například emancipace žen, ochrana zvířat a – úplně nejčastěji – zrychlení životního tempa. A tak se povídky snaží oslnit takovými skandály, jako že ženy budoucna nosí kalhoty a kouří, koně pracují jako lékaři a zprávy vycházejí několikrát denně.

Zde mi dovoluje jednu zcela subjektivní poznámku k tématům starší sci-fi: za obzvláště slepou (ba až odporivou) uličku považují sci-fi se zvířaty. Nevybavuji si, že by se mi líbilo jakékoliv dílo na téma zvětšování hmyzu nebo postupné proměny člověka ve zvíře. Z nějakých důvodů byla však tato tematika u autorů oblíbená. Ve sborníku máme jednu zvětšenou blechu a

k tomu hned ve dvou pracích proměňujícího se člověka: jednou se promění v prase, jednou v kozu.

Mým favoritem v antologii je asi povídka p. Jana Nerudy s názvem *1890*. Na rozdíl od ostatních mi utkvěla v paměti zábavnějšími postavami: vztah pána a jeho sluhy p. Neruda využil suverénně. Celý příběh se odehrává mezi nimi v bytě, ostatní jednající do děje vstupují jen prostřednictvím dálkové komunikace a médií.

Podnět k přemýšlení mi dal i již zmíněný Bardův román *Převychovaní*. Souhlasím s editorem, že stál za plné přetištění, i když literárně nikoho nemůže oslnit. Mně ukazuje názorně tehdejší přemýšlení o rovnosti. P. Barda měl tezi, že společnost skutečně rovných občanů by musela nejen odstranit majetkové rozdíly, ale nemohla by se udržet bez toho, aby veřejná moc též zrušila výchovu dětí v rodině. Hlavním tématem románu *Převychovaní* je právě střet hrdinů se zákonem, že všichni rodiče jsou povinni odevzdat své děti do státní výchovy v den prvních narozenin dítěte, přičemž od té chvíle se rodiče o osudu svých dětí nikdy nic nedozvědí. (Dále mě zaujal i drobný vedlejší motiv z *Převychovaných*, že občané budoucnosti nemají úřední jména, nýbrž jen spontánně vzniklé přezdívky. To by odpovídalo i názoru, že jméno je především statusový symbol, a je tedy logické, když i tento symbol rovnostářská společnost odstraní).

Tato glosa je značně opožděná, neboť *Vládcové vesmíru* vyšli samozřejmě již loni. Přesto bych si dovolil sborník doporučit; můj dojem je, že je to definitivní slovo k danému tématu. Považuji za nepravděpodobné, že by se objevilo nějaké jiné, ještě kvalitnější zpracování. Takže mé zpoždění snad tolik nevadí. Bylo by ostatně jen správné, kdyby se antologie p. Adamoviče stala trvalým předmětem debaty o žánru; v ideálním případě spolu s dalšími chystanými svazky, pokud se je podaří zrealizovat.

- inž. Daniel Tomek -

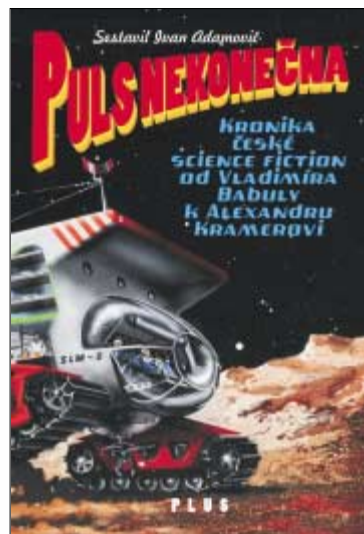
Puls nekonečna

Dřív, než jsme čekali, i dřív, než jsme doufali, jsme se dočkali pokračování famózní kroniky české science fiction.

Najdete zde opět řadu pozoruhodných textů, z nichž některé byly publikovány jen v časopisech a některé si můžete přečíst vůbec poprvé, což je tuším i případ *Stroje na pohádky* od Ivana Klímy, podle kterého Jiří Trnka natočil *Kybernetickou babičku*.

Velice záslužné je i připomenutí mezinárodní soutěže o nejlepší sci-fi povídku, které se z Československa zúčastnil v roce 1962 časopis *Věda a technika mládeži* a otištění vítězné práce čs. kola soutěže *Hlava Medusy* od Bohumíra Kozáka.

Ivan Adamovič: *Puls nekonečna, Plus*, 2011, vázaná, 476 stran, 1. vydání, 399 Kč

Český Honza Jiřího Kulhánka míří do knižní hitparády

Od posledního románu Jiřího Kulhánka uplynulo pět let. Za tu dobu by většina autorů, zejména po nepříliš vydařené knize, upadla v zapomnění. U Kulhánka je tomu spíše naopak. Jediný kultovní český autor české fantastiky (jeho knihy se prodávají na burzách až za padesátinásobek původní ceny) je naopak čím dál známější díky neustálým dotiskům a ilegálním verzím předchozích románů.

Kulhánkovy romány jsou mnohonásobnou radostí nejen pro čtenáře, ale i pro literární teoretiky zabývající se pokleslou literaturou. Je v nich tolik brakových klíšé, že nezbyvá než nad vydařenou koláží tleskat. Tentokrát si autor vzal dlouhou dobu na korekturu vlastního textu a na *Vyhliďce na věčnost* je to znát. Působí sevřeně, neobsahuje prakticky žádná hluchá místa a je doslova napěchována tím, co bychom pro nedostatek termínů mohli nazvat jako „absolut Kulhánek“.

Autor skutečně vytvořil svůj jedinečný styl, který se marně snaží napodobovat ne jeden začínající autor. Kulhánek se striktně drží ich-formy, ale nebojí se opustit lineární vyprávění, což příběhu i jeho ztvárnění dost pomáhá. Nemůžeme sice očekávat velkou, složitou konstrukci, ale ta by se stejně do zvoleného žánru nehodila. Pokud bychom chtěli jeho knihy literárně zařadit, nejlépe by kupodivu byly šestákové romány z předminulého století. Mix dobrodružství, násilí a bezprecedentní červené knihovny dělá z Kulhánka jejich současného největšího pokračovatele.

Kulhánek v současnosti definuje brakový román a díky nadsázce jej povyšuje na „postmoderní umění“ s opravdu výraznými uvozovkami. Všechny jeho knihy se hemží odkazy na současnou popkulturu (zapomenutí Kelly Family se dočkali dalšího pomníčku, autor je skutečně nemá rád, a navíc jsou přjemným intertextovým pomrkáváním na čtenáře předchozích knih) i reálné události (Bin Ládin umírá v románu kulkou lovců), ale *Vyhliďka na věčnost* v tomto aspektu výrazně vyniká. Odkazy na nejslavnější žánrové filmy a seriály posledních let jsou v textu k nalezení tak hojně, až jich je chvílemi příliš. A není to jediný případ, kdy Kulhánek využil svou knihu ke sdělení vlastního vkusu a názoru na reálný svět. Hned dvakrát neopomeneme zmínit „úžasný“ kožený kabát jednoho z hrdinů, na samou hranu snesitelnosti zachází v edukativní dvoustránce o svém názoru na transkripci japonských jmen do češtiny (což bude s vysokou pravděpodobností odpověď některému z kritiků jeho předposledního díla s názvem *Noční klub*).

Co se týče děje, dosáhl Kulhánek pomyslného vrcholu ve vršení situací, které neustále zhoršují pozici hlavního hrdiny. Autorova masochistická radost z totální destrukce fyzické stránky hlavních postav se projevuje dlouhodobě, ale až zde konečně přišel na způsob, jak regenerovat hrdinu v rekordně

krátkém čase. Z toho důvodu jej také v minimálních intervalech nechává prakticky umírat a znovu povstávat, aby s sebou vzal do hrobu další smečku padouchů. Dopouštět se zde popisu syžetu by byl pro skalní kulhánkology zločin hodný trestu smrti, proto jej přiblížme jen velmi zběžně. Země trpí invazí oživlých mrtvol a nacistů. Za všechno může hlavní hrdina Jan, který zřejmě nebude jenom námezdním zabijákem, jak se na první pohled zdá. Aby se celá situace vysvětlila a urovnala, bude se muset vydat přímo do horoucích pekel. I zde lze najít mnoho literárních aluzí, které autor zpracovává až svatokrádežným způsobem.

Co se týče vnitřní charakteristiky hlavní postavy, *Vyhliďka na věčnost* nepřináší oproti předchozím knihám žádnou změnu. Kulhánkovi hrdinové jsou již klasicky dobráci od kosti s vychýlenou morálkou. Jejich hlavním krédem je odplata a trest, který podle nich i autora musí na viníka dopadnout tvrdě a nelítostně. Každý má několik vnějších i vnitřních pojistek, aby nepřešel „na druhou stranu“, Jan není výjimkou.

Volba jména hlavního hrdiny už ale významný vývoj naznačuje. Zatímco v předchozích knihách bylo úplně jedno, jak se bude hlavní hrdina jmenovat, zde v jeho jméne

nalézáme hned několik podstatných a vědomých odkazů, jejichž prostřednictvím Kulhánek už od samého začátku *Vyhliďky na věčnost* dává čtenáři do rukou návod ke čtení. Jan je předně český Honza. Není třeba zdůrazňovat adjektivum hloupý, protože to by muselo být uvedeno v uvozovkách. Hlavní hrdina je Čech a jako Čech jedná (což mu přináší posměšky většiny dalších jednajících postav). Měkké, ale odvážné srdce je také pohádková charakteristika, která zde výtečně pasuje.

Další odkazy jsou biblické. Novozákonní Jan se svým popisem apokalypsy se promítá do českého hrdiny, který k apokalypse po celou dobu trvání knihy nezadržitelně míří (ani to není u Kulhánka nový prvek). Pokud bychom chtěli hyperinterpretovat, s Janem Křitelem by měl společné noření lidí do tekutin. V Kulhánkově případě ale nejde o vodu. Podstatná část literárních citací odkazuje k *Dantově Peklu*, řeckým mýtům a jiné klasicích, což je pro změnu u Kulhánka osvěžující novinka vyvažující i Kelly Family. Ostatní propriety příběhu jsou ale zcela tradiční a patří k jeho knihám přímo neodmyslitelně. Řeč je pochopitelně o upírech, zombiích a podobných kreaturách. Snad neprozradíme příliš zminkou, že novinkou jsou pekelní démoni, kteří dost zamíchají poměrem sil na planetě.

Ve *Vyhliďce na věčnost* se také setkáváme (potřetí v krátké době u významného českého spisovatele fantastiky) s odkazy na nacistickou minulost Evropy. Po *Novotného Valhale* a *Poláčekově Spěšném vlaku* se i Kulhánek rozhodl vyříditi si alespoň literární účty s Adolfem Hitlerem. Novotný se úkolu zhostil na akademičtější úrovni, Poláček představil komorní drama a Kul-

hánek přišel s veselými gejzíry krve a mozku. Takovými, jaké dokáže vymalovat jen on sám.

Co říci závěrem? Že příběh je vystavěn jednoduše, ale ne zcela předvídatelně. Navíc Kulhánka jeho čtenáři milují a ochotně přistupují na jeho hru, ve které přílivy mozkomíšního moku prolíná kýčovitou romantikou plnou čisté lásky, díky níž obstojně boduje i u ženského publika (stejně jako dětskými hrdiny – tentokrát si vybral devítiletou holčičku, a dlužno podotknout, že je napsána velmi autenticky). Děj se valí vpřed, aby ve třetí čtvrtině na chvíli zpomalil před klasickým kulhánkovským finišem osekáným na samou dřev. Vyvrcholení skutečně připomíná hymnický text některé z legend, větší úspornost (která příjemně kontrastuje s předchozími detailními popisy)

už zvolit nejde. Autorem zvolený literární prostředek je zcela adekvátní, protože čtenáři se už už těší na happy end a v každém jiném případě by se text proměnil v nudu, nudu, krev, krev.

Fanoušci Jiřího Kulhánka mohou jásat, jejich guru se vrátil na scénu v plné síle a jeho nový opus je v kontextu jeho tvorby přímo esenciální. Poučil se z nedostatků předchozích knih (schematičnost *Stroncia*, rozvlácnost *Nočního klubu*) a předložil čtenářům pět set třicet pět stran zábavy, na kterou čekali. O velikosti čtenářského očekávání svědčí i to, že celý náklad, zhruba desetinásobně vyšší než u ostatních žánrových titulů, byl po prvním týdnu v prodeji prakticky rozebrán.

Richard Klíčník / iLiteratura.cz

Jiří Kulhánek: Vyhlídka na věčnost

Bez nadsázky mohla být *Vyhlídka na věčnost* označena za nej-očekávanější knihu české produkce. Léta čekání a ohryzaných prstů v napjaté nervozitě, s čím že to Jiří Kulhánek přijde, jsou za námi, velká show začíná!

Setkáváme se s panem Mluvčím – osobou, jež vyřizuje „vzkazy“ pro jednu z nejmocnějších světových korporací. Vzkazy, při kterých teče krev. Hodně krve. Pan Mluvčí je totiž typický kulhánkovský polosuperman s elitním výcvikem, neomezeným arzenálem zbraní a ještě neomezenější zásobou drsných průpovědek. Alespoň do doby, než se na scéně objeví naši staří známí z *Nočního klubu* a pan Mluvčí o práci přijde. Udělá se pro sebe a založí novou živnost jako průvodce při lidském safari – stačí zaplatit, vydat se s ním na lov a o týden později se přátelům chlubit třeba vyčpanou hlavou Usámy bin Ládina. Drsná práce pro drsného chlapa, co si budeme povídat. Klíčový zvrat nastává s poslední zakázkou – nechutně bohatý šlechtic si bývalého Mluvčího najme, aby do sbírky získal jednu poněkud zvláštní hlavu. Či, to nechci prozrazovat, abych budoucí čtenáře nepřipravil o šokující překvapení. Jak už se dá čekat, rozjede se šílená akce, stránky zrudnou (případně zezednou či zezelenají) krví, z rachotu zbraní a neustávajících explozí zalehnou uši. A jak už to bývá, hrdina se začne stávat ještě lepším a ještě silnějším, až na samou hranici možností (a ještě trochu přes ni).

Takhle pohromadě to působí pěkně, jenomže autor kdoví proč zvolil pro sebe nezvykle experimentální formu vyprávění a dějovou posloupnost zpřeházal takovým způsobem, že se v ní dá docela slušně ztratit. Bez vysvětlení jsme hozeni na korbu rozjetého vlaku a čteme o věcech, které se teprve stanou, aniž by nám byl alespoň částečně objasněn jejich smysl. Někomu to možná nevaadí, ale jste-li z předchozích knih zvyklí na lineární děj a polopatické postupné objeňování světa, tady možná narazíte. Skoro mi přišlo, že sto osmdesát dva stran dlouhá expozice byla z posloupnosti děje vytržena jen proto, aby se NĚCO dělo už o první stránky. Když to do sebe později všechno zapadne a mašinerie gradovaného násilí nabere otáčky, skončí stejně náhle, jako začala, a rozpustí se v nekonečně dlouhém zpomalení, zahrnujícím mozek ubíjející zastydle-pubertální romanci, malé děti a nic neříkající odbočky do hlubin minulosti

vedlejších postav, japonské lingvistiky a vnitřního světa pana Mluvčího. Je to dost nezvyk...

Když byly nakousnuty postavy, neodpustím si drobné rýpnutí: co se týče skladby ústředního hrdinskému týmu, nedoznala nová kniha žádných změn. Autor se drží osvědčené kombinace: hrdina a jeho schizofrenní alter-ego, krásná slečna a dítě – jestli to v minulosti fungovalo, tady to působí spíš násilně. Dítě jako by tam bylo, jen protože se to od něj čeká, ženská hrdinka po čase spíš štve, než aby děj někam posouvala, navíc se kolem ní nahromadí dlouhá a nudná dialogy v pasážích, kdy spolu s hrdinou leží ve spacáku a pitvají city. Garantuji vám, že po dočtení začnete nesnášet spacáky... Výhradu mohu mít i k přílišnému propojení *Vyhlídky na věčnost* s předchozím autorovým dílem, již zmíněným *Nočním klubem*. Výskyt postav bohužel není příliš dějově relevantní, nehledě na zcela odlišnou poetiku obou celků, která ve spojení nepůsobí až tak dobře, jak by nejspíš měla. Naštěstí co čtenář, to jiný pohled na věc, takže všechny předchozí body lze brát s rezervou.

K tradičním kladům můžeme přičíst všeobsažný cynismus, politicky nekorektní úvahy a širokou škálu originálních slovních spojení – jestli něco Jiří Kulhánek dotáhl k dokonalosti, pak je to užití naprosto jednoduchého, až neliterárního jazyka. Hltá se to skutečně samo, dokonce i ty nezáživné pasáže odsypají. V knize se neřeší hlubší hodnoty, morálka šla naprosto stranou. Užíváme si tisíce mrtvých, aniž by to jakkoli ovlivnilo naše sympatie k panu Mluvčímu, který za všemi stojí, nemusíme řešit dilema, zda lze masovou zkázu ospravedlnit cestou jediného člověka za svým cílem. Dostáváme pět set čtyřicet čtyři stran brutální oddychové zábavy – přesně tak, jak to máme rádi.

Závěrem lze očekávat nějaké shrnující hodnocení, jenže co se *Vyhlídky na věčnost* týče, je těžké se oprostit od kontextu předchozí Kulhánkovy tvorby a všech nadějí, s jakou byla nová kniha otevírána. Samostatně obstojí velice dobře (troufám si tvrdit, že má velký potenciál nalákat i nové čtenáře), jako následník svých předků je spíš slabší.

Jakub Guman

Jiří Kulhánek: *Vyhlídka na věčnost*. Crew, Praha, 2011, 544 s.

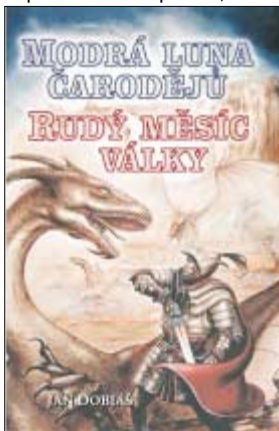
Věčný souboj Dobra a Zla bez hlavních protagonistů

Hrdinská fantasy! Meče, magie a všechno kolem toho! Stateční válečníci, moudří mágové, Temno tak temné, jak jen může být. Souboje! Bitvy! Kouzla! Dobro! Zlo! Jo, a taky kapela složená z křečků (a to říká autor této recenze bez jakýchkoliv konotací na své jméno). Janu Dobiášovi vyšel u Strak na vrbě první román, *Modrá luna čarodějů, rudý měsíc války*. A ano, vše, co jste si přečetli výše, se v románu objevuje. A ještě spousta věcí navíc. A je to zatraceně dobré!

William Makepeace Thackeray obdařil *Trh marností* podtitulem *Román bez hrdiny*. V polovině 19. století ovšem ještě nemohl vědět, že se takový typ románu ujme – a že si jej jistý Jan Dobiáš napíše také, a to v žánru, ve kterém to snad ani není možné. A vidíte to, je! Ach ano, hrdinové tu jsou. Mocný čaroděj, chrabry válečník, zlý černokněžník... však to znáte. Jenomže Dobiáš jde dál, vybírá si málo prošlapanou stezku, prosekává se hustou džunglí slov a objevuje... co vlastně? Tisícileté pravdy? To, co všichni ví, ale „velcí“ často nedodrží? Lidskost v žánru, který nikdy nebyl nelidský?

Modrá luna čarodějů, rudý měsíc války začíná částí *Střípky*. Ta jako by určovala ráz celé knihy: záměrná roztržitost, která neuvěřitelným způsobem táhne děj. Na prvních pěti stranách se setkáváme se všemi důležitými osobami, které nás provázejí celou knihou, a zjišťujeme pozadí příběhu – před lety byl silami Dobra (jejichž symbolem je dnes hrdina Karmín) zastaven Černokněžný pán a jeho hordy stův ze severu. V současnosti se věci znovu dávají do pohybu. A my se setkáváme se synem zesnulého Karmína a potomkem Černokněžného pána, abychom sledovali jejich osudy. Roztržitost je Dobiášovou velkou devizou. Je vidět, že je mistrem v psaní povídek – všechny kapitoly jsou krátké, v rámci kapitol se také přesouváme do několika míst Dobiášova světa. A když už se zdá, že by mohlo neustálé tříštění čtenářů vadit, přijde autor s nápadem, který nás opět vtahuje do děje (paralelní sledování obou mladých protagonistů v kapitole *Učednická zima*, změna vyprávění na začátku kapitoly *Snící věž* atd.).

Román se dá číst mnoha způsoby. Jednak jde o „normální“ fantasy příběh. Další rovinou je postmoderní pastiš využívající klíše z fantasy románů, jakási chytrá parodie na fantasy obecně. Třetí pohled poukazuje na relativitu všech věcí; vše závisí na úhlu pohledu, nic není černobílé a jednoznačné. A za čtvrté si můžete přečíst protiválečný humanistický manifest (ostatně, už brněnská kapela Synkopy 61 zpívala, že válka je vůl). Záleží na vás, zda si vyberete jednu cestu, nebo zda se je pokusíte vnímat všechny najednou. Až neskutečně působí Dobiášovo zlidštění postav. Setkáváme se s mágy, válečníky, zloději a jinými archetypálními postavami, ale všichni jsou v první řadě a zejména lidé. Nazval jsem si tento postup souslovím „psychologický realismus ve fantasy“. Od humoru, kdy autor často shodí náznak patosu vtipnou glosou, až po mrazení v zádech, když se Černokněžný pán dívá přes hladinu jezera a křičí do

tmy, *Tohle jsi chtěl? Tos ze mě chtěl mít?* – v obhajobě lidství, v kritice války, v kritice typického rozdělení na Dobra a Zlo ve fantasy, v tom všem vidím zásadní poselství Dobiášova románu a rovinu, ve které je autor nejsilnější.

Zcela zásadní je u Dobiáše jazyk. Jeho styl (odlišný od povídek!) mi připomněl tvorbu Pavla Renčina (nejvíc snad u jmen postav, tolik nomen omen jsem už dlouho neviděl – no schválně, jaké vlastnosti byste přisuzovali lidem se jmény jako Břuch, Sýček /shodou okolností věstec/ nebo kapitán Kuráž?! – srov. s Jiřím Svatým, Králem Onošem nebo Schrmvmrvem v Renčinově *Nepohádce*), jen mám pocit, že se Dobiáš odhodlal k větší škále dialektů. Objeví se nám vznešený, patetický projev, spisovný jazyk, archaismy (když uvidíte „an“ nebo „več“, nemůžete se nezaradovat), vulgarismy, ale i nářečí nebo poměrně moderní výrazy (brněnské „hafo“) či neologismy.

Na jazyce je také do určité míry založen humor. Vůbec – první polovina knihy je neskutečně vtipná. Ať už jde o jazykové hříčky, situační humor (nejčastěji) nebo využití intertextuality.

Když se čaroděj v místnosti s mnoha zrcadly zmíní o Alence, čtenář se ještě lehce pousměje. Ale kolemlětici havran krákorající *víckrrrát ne* nebo nalezená lebka provázená slovy *„To je jeden z nich. Ubohý Yorik – já ho znal! A kde teď je všechen jeho žert a šprým?“* – je vůbec třeba něco dodávat?!

Neodpustím si krátkou ukázkou z první poloviny knihy:

„Promluv, ó duchu – chceme se ptát!“ zadeklamoval pateticky Zlatobyl, ačkoli vzhledem k duchově vzhledu si v té chvíli připadal jako idiot.

Zato duchova reakce neměla s obvyklým bontonem podobných seancí vůbec nic společného: „Uíííí! Uíííí! Uíííí! Chrochty – chrocht! Jaká smůla! Jaký děs! Mocní čarodějové mě chtějí podrobít krutému vyslýchání! Uíííí! Uíííí! Uíííí! Mučení a trýznění! Kdo mi jen pomůže? Uíííí! Uíííí!“

„Ztichni!“ okřikl ho čaroděj již dokonale vyvedený z míry. „Nechystáme pro tebe žádné mučení ani trýznění. Máš moje slovo!“

„Ne?!“ podivil se duch a v jeho hlase zaznívalo nefalšovaná zklamání.

„Ne.“

„Ale proč bych vám měl potom vůbec něco říkat, chrocht?“

„Nejde o žádná duchovní tajemství, chceme jen vědět...“

„Je mi buřt, co chcete!“ zakvíčelo stvoření. „Vás taky nezajímá, co chci já! Dělejte si se mnou, co umíte, nic ze mě nedostanete – abyste věděli! Uíííí! Uíííí! Uíííí! Ani ř!“

„No dobře,“ obrátil v zoufalství čaroděj. „Tak tě budeme mučit a trýznit! Připravíme ti ta nejhorší muka a utrpení, když zodpovíš naše otázky, ano?“

Ani tato nabídka se však prasečímu duchovi nezdála vyhovovat. „Cože?! Máte mě za úchyla? Tohle nemusím poslouchat! Skončil jsem s vámi, abyste věděli...“

Poul Anderson: Vítězové

Držte-li v ruce povídkovou knihu od někoho honosícího se titulem Velmistra SF a mají-li všechny v ní obsažené povídky na kontě cenu Hugo a k tomu sem tam i nějakou Nebulu nebo Locus, máte už před jejím otevřením garantovanou jistotu nevšedního a kvalitního čtení, což po přelouskání celého výboru nelze než potvrdit. Až na dvě „slabší“ výjimky se dá s klidným svědomím říci: co povídka, to perla. A také kus od kusu naprosto odlišný přístup k žánru, který je pro Andersona všechno, jen ne svazující. V každé povídce znovu vytváří celý originální svět, detailní a funkční makrokosmos s vlastními zákony, filosofií i historií.

Ačkoli jsou všechny texty desítky let staré (1961 – 1982), přesto působí svěžím a moderním dojmem – možná díky tomu, že se autor vůbec nepouští do technických spekulací a nechává vše hlavně v lidské rovině. Pohybujeme se sice stále ve fantastických prostorech kolonizovaného vesmíru, ale problémy, které se před námi otevírají, jsou čistě problémy ne-technického rázu: má vyspělá civilizace právo ovlivňovat vývoj jiné, „primitivní“ kultury? Je možné porozumět někomu, od koho nás dělí nejen jazyk, ale i naprosto jiný evoluční potenciál? Proč lidé našeho kulturního typu vždy a všude působí destruktivní silou? Možná to zní až příliš okoukaně, ale vězte, že opak je pravdou.

Nejdelší plavba (Hugo 1961) – Objevitelská plavba kolem světa naráží na civilizaci, kterou svou návštěvou nedobrovolně poctila expedice z kosmu.

Není smíru s vládci (Hugo 1964) – Občanská válka v USA se opakuje, tentokrát desítky let po nukleární katastrofě. Kdyby tak lidé věděli, že v pozadí všeho stojí sociální inženýři z jiné planety a že všechna bolest a umírání jsou součástí jejich kulturního plánu...

☛ „Počkej, počkej! Nemůžeš odejít, dokud tě nepropustím!“

„Že ne?“ odchrochl duch. „Tak schválně!“ a zmlazel. (str. 99-100)

Už dlouho mě žádná kniha nedonutila nahlas se smát v tramvaji cestou domů. Už dlouho mě žádná kniha nepřiměla k melancholii. Už dlouho jsem nedočel (poměrně obsáhlou knihu) a nebyl zklamán tím, že končí tak záhy. Už dlouho jsem nebyl z nějaké knihy tak nekriticky nadšený. Dobiášovy povídky s názvem *Po dračím ohni*, to byla velmi slušná kniha – neotřelá, novátorská, svá. Ale tohle... Děkuji vám, pane Jane Dobiáši. Smekám pomyslný klobouk a hluboce, hluboce se ukláním.

Jan Křeček

Jan Dobiáš: *Modrá luna čarodějů, rudý měsíc války, Straky na vrbě*, 2011, brožovaná, 370 stran, 225 Kč

Sdílení těla (Hugo 1969) – Žena se po vraždě svého muže vydává na cestu pomsty. Lze se však vůbec mstít, je-li viníkem někdo, kdo kanibalismus vnímá jako prostředek zachování vlastní rasy?

Královna vzduchu a temnot (Hugo, Nebula a Locus 1972) – Z okrajových částí kolonizované planety se ztrácejí děti, v temném lese ožívají nejhlubší archetypy lidského podvědomí a snaží se vzít si zpět to, co člověk zbral pro sebe. Mytologický příběh o věcech, které by racionální člověk raději navždy zapomněl.

Blázňova píseň (Hugo a Nebula 1973) – Asi nejsilnější a morálně nejrozporuplnější povídka souboru. Novodobý Orfeus se vydává do podsvětí, aby z hlubin centrální umělé inteligence replikoval svou mrtvou milenkou. Má jednotlivec právo uchopit život do vlastní rukou, i když tím poškodí celý zaběhlý (a funkční) společenský systém? Vede ho touha po svobodě, nebo vlastní so-

bectví?

Lovcův měsíc (Hugo 1979) – Dva vědci jsou napojeni do mysli dvou zneprátených mimozemských bytostí. Dokážou lidé skrz cizí bytosti lépe najít cestu sami k sobě?

Saturnská hra (Hugo a Nebula 1982) – Posádka vesmírné expedice si krátí dlouhou chvíli hrou na hrdiny, ale nepočítá s tím, že v exotické krajině cizí planety se jejich seance kontrole a smyšlení hrdinové se stanou reálnějšími než oni sami.

Jakub Guman

Poul Anderson: *Vítězové*, Laser-books, 2011, překlad Jitka Bojanovská, Miloš Calda, Vít Kabelka, Ivan Krabatý, Daniela Orlando, Blanka Petáková, obálka: John Picacio, 336 stran, 299 Kč

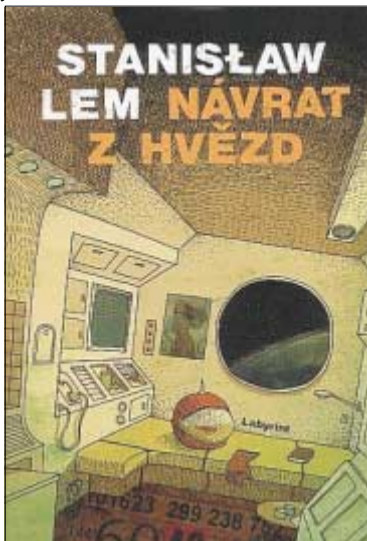
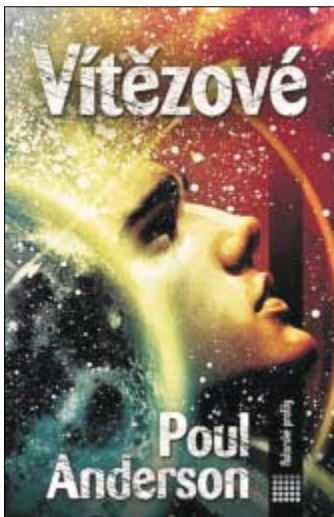
Návrat z hvězd

Nové čtení Lema

Když jsem poprvé zahlédl nové vydání jedné ze zásadních knih Stanislava Lema, pomyslel jsem si něco o nakladatelích a výtvarnících, kteří už nevědí, jak se odlišit. Nikarin na Lemovi, v čí hlavě se mohlo vylihnout něco tak užitího?

Když jsem se nad tím trochu zamyslel, napadlo mě, že to mohu chápat i jako výzvu k novému čtení Lema; naše generace jej četla okolo roku sedmdesát v tehdejší kontextu, a je nejvyšší čas přečíst a promyslet jej znovu.

ZR

Jiří W. Procházka: Druhý krok nikam

Jiří W. Procházka nepatří k nejproduktivnějším autorům české fantastiky, ale rozhodně jej můžeme řadit k těm nejvýznamnějším a nejvýraznějším. Psát začal v osmdesátých letech a na začátku devadesátých let publikoval pod pseudonymem George P. Walker dvojici románů s hrdinou Kenem Woodem. Dnes se o těchto románech mluví jako o základních kamenech české fantasy (byť v jejich kořenech narazíme na jistá nedorozumění ohledně toho, co to fantasy vlastně je – nedorozumění, která se však ukázala určitým způsobem prorocká).

V Procházkově tvorbě se však jedná spíše o výjimku, jakkoliv výraznou. V devadesátých letech byl spojován především se svéráznou (adektivum, které se při popisu jeho tvorby bude často opakovat) space operou *Hvězdní honáci* a souborem povídek, jimiž si vybudoval pozici předního domácího kyberpunkera. V posledních letech bohužel frekvence jeho tvorby poklesla a mladší generace jej znají hlavně jako jednoho ze zakladatelů série *JFK* (na principu sdílených světů fungující projekt, mezi jehož autory narazíme na elitu typu Ondřeje Neffa či Františky Vrbenské, ale i na mladé střílce jako Petr Schink či Tomáš Němec).

Nedávno vydaná průřezová sbírka *Druhý krok nikam* je tak ideální pro setřesení některých mýtů, které se o jeho tvorbě v posledních letech šířily – bohužel i pod vlivem sporů uvnitř fantastické komunity (přestože je trojnásobným držitelem Ceny Akademie SFFH, jeho vztah k této organizaci by se dal popsat jako agresivně satirický). Například následujících (a jistě bychom jich našli i více): JWP je brakař (případně z opačné strany barikády zazní, že JWP je postmodernista), JWP je příliš živelný a nekontrolovatelný ergo je těžké s ním vyjít, JWP je kyberpunker.

Druhý krok nikam ukazuje Procházku především jako neustálého hledače témat a prostředků vyjádření, s čímž souvisí i schopnost fungovat ve vícero žánrech. Ve sbírce například silně zaznívají hororové prvky, které si s ním rozhodně mnoho lidí nespojuje (podivný, ale působivý mix kingovské a hrabalovské poetiky v *Baladě o Minervě a Františkovi* či *Kronika obce Strašno*, hrající si s dobovým jazykem oficiálních letopisů), ozvěny tvrdé science fiction (novely psané společně se Stanislavem Švaňoučkem; tudíž asi nebude nemožné s Procházkou vyjít) i ryzí satiry (*Stromy a Den (ne)závislosti*). Zároveň však narazíme i na tradičně pojatou fantasy, moderní a černým humorem prodchnutou pohádku a ryzí surrealismus (možná nejsilnější číslo *Krysy: pitoreskní symfonická novela o třech větvích*).

Tato variabilita, žánrová i tematická, je jen důkazem, že Procházka rozhodně nechce ustrnout. Jistěže v jeho tvorbě narazíme na určité konstanty. Jmenujme například úctu k úzké skupině umělců, kterou dokládají povídkové pocty Josefu Nesvadbovi (formální experiment *Remix posledního soudu* složený z vět porůznu obsažených v Nesvadbově díle), Jiřímu Wolkerovi (Procházka jeho poezii často cituje – ale také například Gell-

nera), Stanislavu Lemovi (nové robobajky) či Karlu Čapkovi (další z vrcholů sbírky *Válka s Goky*). Dalším silným prvkem povídek je jejich akčnost – Procházka patří k autorům silně ovlivněných Ondřejem Neffem, který do české sci-fi od osmdesátých let programově zanášel akční a dynamické pojetí, a sám Procházka pak „odkojí“ současné mistry akce, jakými jsou Štěpán Kopřiva či Jiří Kulhánek. Rozhodně se však nejedná o akci samoúčelnou. Stejně tak není žádnou chybou poněkud chladnější přístup k postavám, v němž se projevuje Procházka-satirik; na rozdíl od řady jiných autorů nemá Procházka tendenci udržet si své postavy pro pozdější využití (netrpí tedy jakousi nemocí některých českých autorů psát každou povídku jako potenciální první krok k novému cyklu), ale nakládá s nimi velmi krutě a ironicky, jak si to příběh žádá.

S onou tendencí neustále hledat a zkoušet něco nového souvisí i nálepky postmodernista či kyberpunker. Při pohledu na texty, jako jsou již zmíněné *Krysy* či *Crashtest: Balada o wolkerech a očích topičových*, je poměrně jasné, proč řada publicistů používá podobná hodnocení. Máme zde intertextové (a intermediální) hrátky, motivy umělých inteligencí a virtuálního prostoru, ale Procházka se nevyhýbá ani těm nejtradičnějším postupům – sahá prostě po všem, co je pro příběh funkční. Pokud je postmodernistou, pak pouze účelovým a dočasným (trvale je však, abychom si hráli se slovíčky, avantgardistou).

Poněkud složitější je to s tím kyberpunkerstvím. Procházka se k němu sám často hlásí jako k něčemu, co obdivuje a má rád, ale rozhodně nelze souhlasit s argumenty, které pro jeho příslušnost ke kyberpunku snášejí domácí recenze a reflexe jeho děl. Kyberpunk totiž není určován (navzdory obecně rozšířenému zjednodušujícímu výkladu) žánrem science fiction a několika typickými prvky (např. hackeři, matrix, korporace ovládající svět). Kyberpunk byl hnutím, které se snažilo reformovat fantastický žánr jako celek (v ustavujících pracích narazíme i na fantasy) nejen v rovině motivů, ale především výrazu a jazyka. Často byl dáván do souvislosti s literární obdobou zvuku rockových kytar či hudebních stěn z riffů, čemuž by měl odpovídat „nabitý jazyk“ (kterým psal např. Bruce Sterling), tedy záměrně přepálené používání významy a konotacemi obtížných termínů a obrátů.

Pokud bychom podobnou snahu a prvky hledali v *Druhém kroku nikam*, musíme souhlasit s tím, že minimálně tento mýtus je pravdivý: JWP je nejryzejším kyberpunkerem, a tedy reformátorem, jakého současná česká fantastika má. A na výsledném hodnocení knihy tak nemůže nic změnit ani skutečnost, že ne všechny zde obsažené povídky jsou nadprůměrné – je to prostě daň tomu, že se jedná o přehled všech podob autorovy tvorby, která je jako celek výtečná.

Boris Hokr/iLiteratura.cz

Jiří W. Procházka: *Druhý krok nikam*. Brokilon, Praha, 2011, 558 s. 328 Kč

Ondřej Neff: Rekvalifikační kurz

„Víš, co píše Ondřej Neff? Že každý nesmysl má alespoň jeden rozumný důvod. Zákony se nenavrhují a neschvalují proto, aby konaly dobro a užitek. Schvalují se proto, aby uspokojily část voličské obce. No a jedna část si přeje trest smrti a druhá vykupuje vlastní špatné svědomí podporou politické korektnosti. Když se na to podíváš z téhle stránky, pochopíš, že je naprosto logické, že ty dva zákony jdou vedle sebe. Jeden jako druhý. Ve výsledku se nestane nic, ale dvě skupiny voličské obce budou spokojené.“

Evropská unie chystá znovuzavedení trestu smrti. A k tomu budou členské státy potřebovat školené katy. I Česká republika si na úřadech práce podle vhodnosti profilů vytupuje 10 uchazečů. Pro ty je pak pořádán rekvalifikační kurz.

Proč tito uchazeči kývli na dobře placenou, leč velmi výstřední práci? Jak se jim během studia povede, když má být vybráno jen pět nejlepších, a proslychá se, že zbytek bude cvičným materiálem při závěrečných zkouškách?

Ondřej Neff si tentokrát zvolil společenskou satiru, postavenou na poměrně neortodoxní situaci, která je sama o sobě v dnešní rádobě humánní době šokující a směšná ad absurdum. A protože všichni víme, jak moc jde našim mocným o blaho jejich „lidských zdrojů“, ukazuje se již v námětu autorův smysl pro černočerný humor a groteskno.

Leckterému čtenáři pak okamžitě vyvstane na mysli *Katyně* Pavla Kohouta, námětově velmi podobná, a když se do *Rekvalifikačního kurzu* začte, najde styčných bodů ještě více. Tam, kde Kohout pomocí alegorie, nadsázky a černohumoru líčí poměry v komunistické dystopii, tam Neff popisuje totéž po sametové revoluci o 20 let později, avšak jasně naznačuje, že se nic moc nezměnilo.

Měli bychom tedy Ondřeje Neffa nařknout z plagiátorství? To rozhodně ne. Netuším, zda na *Katyni* navazuje záměrně (ale proč ne, a už se těším, že bude někdo za dalších 20 let v tradici pokračovat), nebo jde čistě o náhodu, nicméně jako vždy, i tady je Neff zcela svůj. A v jednom ohledu Kohouta hradě předčí. Tam, kde *Katyně* poukazuje na cosi shnilého pouhými dějovými peripetiemi, hlavní postava je příznačně pro onu dobu zcela pasivní a ostatní figurky jsou určeny toliko k použití, tam *Rekvalifikační kurz* využívá k vykreslení oblundnosti

charaktery všech zúčastněných. Vždyť všichni víme, že ať už společnost páchá na svých občanech a na Zemi jakékoliv oblundnosti, vždy za tím stojí jednotlivci se svými úchytkami, zájmy, a bohužel i dobrými úmysly. Ano, uhádlí jste, opět chci vyzdvihnout zejména Neffovu precizní psychologickou zkratku, nadsázku a drobnokresbu, na kterou láká čtenáře už tolik let a jistě ještě dlouho lákat bude.

Již v *Celebritách* bylo zřejmé, že i s popkulturu se Ondřej Neff dokáže vypořádat zcela po svém. S jakýmsi přehledem, nicméně i nadhledem. Nesnaží se jí poklonkovat, jen protože je to

v současnosti hlavní proud. Prostě ji tak nějak uchopí po svém, a je to znát i na *Rekvalifikačním kurzu*. Nejvíce se to projeví v okamžiku autocitace.

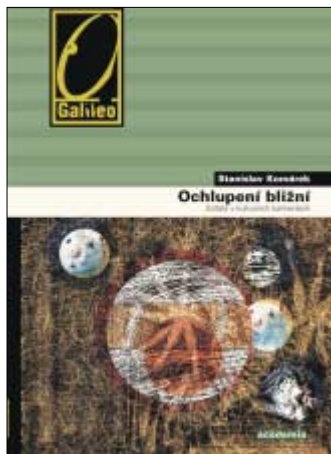
Rekvalifikační kurz je výborné čtení a důstojný nástupce *Spalovače mrtvol* i *Katyně*. Zdá se, že se nám tu pomalu v české literatuře rýsuje jakási rudá nit popravčího humoru. Cyničtější čtenáři si novou Neffovu knihu nesmírně užijí a pobaví se u ní. Naivitu v nás možná však Neff popraví tak něžně, že se mu ani neuprdne.

Lament

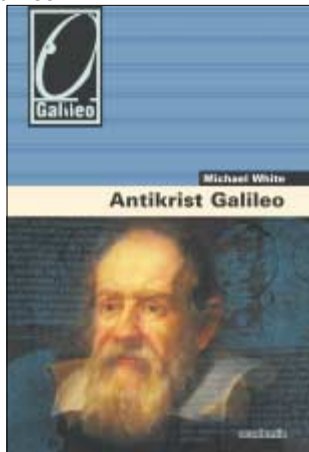
Ondřej Neff: *Rekvalifikační kurz*, Albatros Media – Plus, Praha 2011, obálka: Martin Raudenský, 320 stran, 299 Kč

Edice Galileo

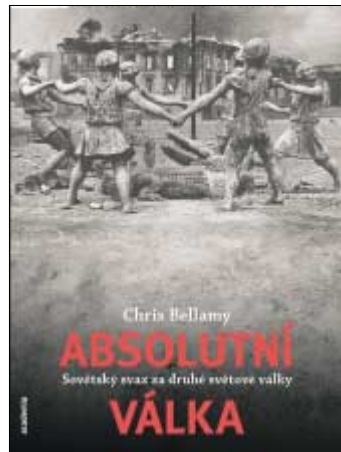

Napadlo vás, jak je domestikace vlka člověkem podivně symetrická? Člověk vyšlechtil psí plemena a vlci občas vychovávají lidská mláďata.

Ne že bychom to už chvíli netušili, ale všechno bylo složitější a vlastně jinak, než se běžně traduje.

Edice Historie

Nové pohledy na nebestiálnější vedenný konflikt evropských dějin umožněné otevřením sovětských archivů.

Rory Clements: Mučedník

Píše se rok 1587, španělský král Filip sbírá armádu a loďstvo k invazi do Anglie, královna Alžběta I. váhá s podpisem pod příkaz k popravě Marie Skotské a jedinou nadějí ostrovní říše bez pravidelné armády je zastavit útočníky ještě na moři. To může dokázat jen jediný muž. Nedávno obeplul svět, Španěle a jejich krále nenávidí a je si zatracené jist, že on to dokáže.

I Španělé si to dobře uvědomují a vysílají fanatického vraha s úkolem zabít sira Francise Drakea ještě na pevnině.

Lord Francis Walsingham (zakladatel první tajné služby v dnešním slova smyslu, i když ji ještě financoval ze svého) pověřuje svého agenta Johna Shakespeara, aby zabránil jakémukoli pokusu o atentát.

Tolik k ději, Johnův mladší bratr William se objeví na dvou stranách, nicméně na té druhé je podstatné, že má k dispozici hereckou tlupu.

Českému čtenáři může ledacos připomínat atmosféra doby, kdy se změnilo státní náboženství, kdy papež vysílá jezuitu, jednak aby dodali víru věrným katolíkům, ale i proto, aby podkopávali nové státní náboženství a jeho mocenskou základnu, a kdy naopak angličtí perseveranti, protestantské jednotky pro vyhledávání a potírání katolických kněží, vůči nim používají metody běžné u inkvizice.

Pro mnoho anglických katolíků nebylo v této době a za těchto okolností snadné skloubit věrnost své staré víře s vlaste-

nectvím a loajalitou koruně, a v historické době faktického existenčního ohrožení panujícího režimu, kdy si mnohý sadista vysloužil pocty za bdělost a kat byl placen od kusu, se právě ti, kteří se o to poctivě snažili, mohli snadno stát obětí.

Ale ještě zajímavější než historický thriller či detektivka mi přišly drobné detaily ze života doby Alžběta I.

Třeba příběh mladé vdovy, které někdo podstrčil cizí zrůdné dítě, a která se pak ve snaze dostat zpět svého syna stává snadno manipulovatelnou spoluvinicí dobových ukrutností; takto pochodila, když hledala pomoc u zákona:

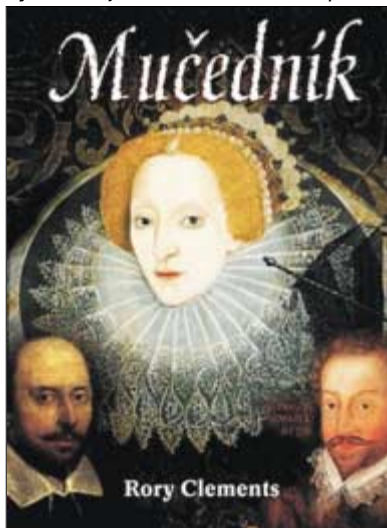
O moc víc nápomocný nebyl ani konstábl. „Paní Dawnieová,“ pravil, „strčte to děcko do pytle a utopte v Temži. K čemu je nám živé? Slibuju vám ve jménu Páně, že to zabití nebudu považovat za zločin, nýbrž za akt milosrdenství, a o celé věci se už nikdy ani slovem nezmíním.“

Nebo příběhy o tajných místnostech konstruovaných jako úkryty katolických kněží, nestaly se základem všech dalších příběhů o tajných chodbách na anglických sídlech?

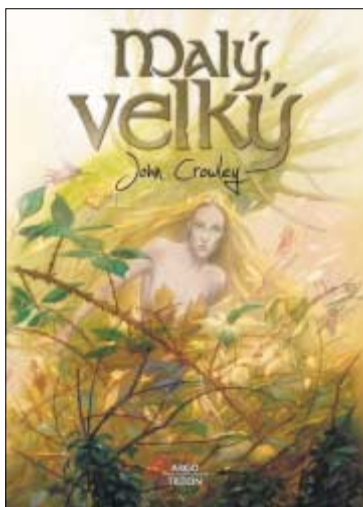
Takže pokud máte rádi historické příběhy, kde je něco trochu jinak, je tohle kniha pro vás, a možná se v češtině dočkáte i pokračování.

Grobenius

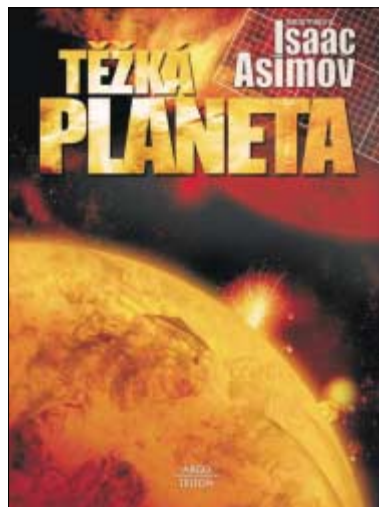
Rory Clements: Mučedník, přel. Martin Brát, Argo, 2011, 308 s., 359 Kč

3x krásná kniha jako dárek od Arga a Tritonu

Velký román ověnčený Světovou cenou fantasy od autora, jemuž u nás zatím vyšly jen dvě povídky, je považován za milník moderní fantasy i milník v Crowleově tvorbě.

Legendární sbírka uspořádaná Isaacem Asimovem vychází už po čtvrté, tentokrát v reprezentativním vázaném vydání, teprve podruhé kompletní, včetně všech povídek a „vědeckých“ doslovů.

Druhá kniha vítěze Akademie SFFH za rok 2010, opět v překladu Richarda Podaného, pokud jste ocenili povídky z Čerpadla 6, nyní si můžete ověřit, jak Bacigalupi zvládl umění románu.

Časem s vědou - listopad

o velkých činech a lidech vědy

Před 50 lety, 1-2. listopadu 1961 se v nedávno dokončené radioastronomické observatoři v západoviržinském Green Banku sešlo třináct významných amerických vědců. Dva z nich už mají Nobelovu cenu (chemik Harold Urey za objev těžkého vodíku, genetik Joshua Lederberg za objev genetické rekombinace u bakterií), třetí si pro ni poletí za pár dní (biochemik Melvin Calvin za výzkum fotosyntézy), z dalších přítomných osobností se mediálně nejnámějším časem stane astronom a popularizátor Carl Sagan. Schůzku pod hlavičkou TAJNÁ iniciovala americká Národní akademie věd. Téma: Existence života ve vesmíru.

Úvodem se známý „delfinolog“ John C. Lilly zamýšlí nad možnostmi dorozumění člověka s jinými živočišnými druhy; považuje je za možné, pokud se lidé zbaví veškerých zakořeněných představ o tom, že jsou výlučnými pány tvorstva, nad které není...

Historicky patrně nejnámějnější je však příspěvek jednoho ze tří hostitelů, jedenáctiletého radioastronoma Franka Donalda Drakea. Ten zde na počátku svého vystoupení vypisuje na tabuli matematický výraz, jednoduchý, ale všem přítomným naprosto neznámý. Není divu – má tady premiéru! A neznamena nic menšího než vzorec pro výpočet množství civilizací v naší galaxii schopných v současné době navázat kontakt s jinými civilizacemi (N).

$$N = R \cdot f_p \cdot n_e \cdot f_i \cdot f_c \cdot L$$

Přítomní vědci se pak společně pokoušejí vyčíslit hodnotu jednotlivých koeficientů.

R znamená rychlost, s níž se rodily hvězdy Galaxie v době vzniku Sluneční soustavy. Podle tehdejších pozorování vychází zhruba jedna za rok.

f_p je podíl hvězd s planetárním systémem. Odhadem 0,2. (Tehdy nebyla známa ani jediná exoplaneta.)

n_e značí počet planet v jedné sluneční soustavě s podmínkami pro vznik života. Odhadem 1 – 15.

f_i je podíl planet, na kterých život skutečně vzniká. 1.

f_c je podíl planet s životem, na kterých se vyvine rozum. 1.

L je podíl rozumných společenstev rozvinutých natolik, že disponují prostředky a chutí k navázání kontaktu. 0,1 – 0,2.

Konečně L značí dobu existence takových civilizací. Odhad posledního součinitele se rodí velmi těžko: velmi spekulativně nechť je tisíc let až sto milionů let. (Největší rozměr Galaktického disku je asi 100 000 světelných let, příčný asi 10 000.)

Když si to těch třináct u stolu všechno vynásobili, vyšlo jim, že v naší galaxii o 150 miliardách slunci v současnosti může

existovat 20 – 60 000 000 stykuschopných a zároveň i stykuchtivých civilizací.

S vývojem poznání vesmíru i pozemského života Drakeova rovnice neztrácí pranic ze své platnosti, pouze její koeficienty se pochopitelně poněkud mění. Zdá se, že spíše směrem dolů. V každém případě ale naprosto není důvod předpokládat, že jsme v naší galaxii sami, nota bene pak v celém vesmíru... Problémem však je se o tom přesvědčit. A to dokáže jedině kontakt, ve Spielbergem zpopularizované klasifikaci, naznačené ve filmu *Blízká setkání třetího druhu*, alespoň nejmíň nepravděpodobné „setkání“ druhu prvního (pouze dálková výměna informací skrze rychlostí světla se pohybuující radiové signály).

Tajná schůze 1961

Před sto deseti lety, 25. listopadu 1901 přijali do Nemocnice pro duševně choré a epileptiky ve Frankfurtu nad Mohanem jedenapadesátiletou paní Augustu D., povoláním kuchařku.

Na starost ji dostal sedmatřicetiletý psychiatr Alois Alzheimer. Zde je část jeho záznamu z 26. listopadu:

Pacientka sedí na židli, ve tváři výraz bezmoci.

„Jak se jmenujete?“

„Augusta.“

„A přijmením?“

„Augusta.“

„Jak se jmenuje váš manžel?“

„Augusta, myslím.“

„Váš muž?“

„Ach, můj muž.“ *Vypadá, jako by otázce vůbec nerozuměla.*

„Jste vdaná?“

„Za Augustu.“

„Za paní D.“

„Ano, ano, Augustu D.“

„Jak dlouho tady jste?“

Vypadá, jako by se pokoušela rozpomenout. „Tři týdny.“

Ukazuje jí tužku. „Co je tohle?“

„Pero.“

Peněženku, klíč, kalendář a doutník identifikuje správně. K obědu sní kvěťák a vepřové maso. Na otázku, co měla k obědu, odpoví: „Špenát.“

Když žvýkala maso a byla přítom dotázána, co jí, odpověděla: „Brambory a křen.“

Když jsou jí ukázány určité předměty, už po chvíli si je nepamatuje. Často hovoří o jakýchsi dvojčatech. Když je požádána, aby něco napsala, drží papír tak, jako by ztratila pravé zra-

● NEJLEPŠÍ FANTASY 2011

V Brně byly 3. 12. 2011 na Fénixconu vyhlášeny výsledky soutěže O nejlepší fantasy 2011. Jde o jednu z nejstarších a nejuznávanějších literárních soutěží na českém trhu. Pořádá se od roku 1988, kdy se jeho první vítězkou stala spisovatelka Vilma Kadlečková. Od té doby se mezi vítězi vystřídala řada známých jmen, kupříkladu Miroslav Žamboch, Jaroslav Mostecký, Michal Špaček, Leonard Medek, Juraj Červenák a Jana Rečková. Letos se vítěz rekrutoval z úzkého kruhu čtyř nominovaných rytířů fantasy a stal se už jednadvacátým nositelem meče (ve dvou ročnících nebyl tento čestný titul udělen). Zároveň byl vyhlášen nový ročník Soutěže O nejlepší fantasy 2012. Máte-li chuť zařadit se po bok slavných nositelů meče, zkuste štěstí v dalším ročníku věhlasné soutěže!

VÍTĚZ SOUTĚŽE:

Irena Hrubá za novelu Valkýři přitřže

Dále byli nominováni:

Jakub Hoza za povídku Díra do pekel

Jana Hozová za povídku Sázka na divokou kartu

Radovan Kalaš za novelu Conan v říši horských žen

Nominace znamenala pasování do Řádu rytířů fantasy. Každý pasovaný se stal rytířem s titulem Sir nebo Lady. Nositelem meče se stala Irena Hrubá, která obdržela funkční meč. Zároveň byl vyhlášen nový ročník Soutěže O nejlepší fantasy 2012.

ĚČ / XB1

kové pole. Na požadavek, aby napsala „paní Augusta D.“, reaguje napsáním slova „paní“, zbytek zapomene.

Podle svědectví z Augustina okolí se u ní onemocnění projevilo nejprve silnou žárlivostí na manžela. Brzy následovalo zhoršování paměti a dezorientace, projevující se mimo jiné přenášením a ukryváním předmětů ve vlastním bytě. Později měla čas od času pocit, že jí chce někdo zabít. V takových případech začala nahlas křičet.

Doktor Alzheimer postupně konstatoval celý souhrn symptomů, které výrazně limitovaly Augustinu schopnost logického myšlení i paměti, dále výraznou ztrátu řeči, dezorientaci, nepředvídatelné chování, stíhomy, sluchové halucinace, značný pokles psychosociálních návyků.

Paní Augusta D. zemřela 8. dubna 1906 ve frankfurtské nemocnici. Její smrt popsali dva tamější lékaři (zjednodušeno a počeštěno): „Během dopoledne nastala smrt. Příčina smrti: otrava krve v důsledku proleženin. Anatomická diagnóza: středně těžká vodnatelnost mozku, zmenšení mozku, arterioskleróza drobných mozkových cév, zánět obou dolních plicních laloků, zánět ledvin.“

Alzheimer si nechal do Mnichova, kde právě působil, poslat veškerou Augustinu dokumentaci (včetně čtyř fotografií) a díky ochotě ředitele nemocnice i její mozek. Byl zdatný neuropatolog, navíc už disponoval kvalitním mikroskopem. V mozku, zejména v jeho čelních lalocích nejvíc zodpovědných za „lidství“, objevil jednak část nervových buněk proměněnou v jakousi tmavou hutnou hmotu („plaky“), v řadě neuronů ještě zachovalých pak okrouhlé chumáče vláček („klubiček“). Obě je dodnes hlavním posmrtným kritériem nemoci.

Případ Augusty D. zveřejnil Alois Alzheimer 4. listopadu 1906 na 37. konferenci psychiatrů jihozápadního Německa v Tübingenu.

V roce 1910, to už bylo podobných případů popsáno několik (zejména profesorem lékařské fakulty německé univerzity v Praze Oskarem Fischerem), pak veleslavný psychiatr Emil Kraepelin (v té době Alzheimerův šéf a příznivec) představil novou neurodegenerativní chorobu i ve svém dalším vydání učebnice psychiatrie pod jménem Alzheimerova.

František Houdek

Klub Julese Vernea Praha a klub 451 stupňů Fahrenheita Košice vyhláší

XXIV. ročník SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ FANTASY 2012

Zaslané příspěvky musí splňovat podmínku, že jde o fantasy – nechceme pohádky pro děti, ani SF (jedině se silnými prvky fantasy), ani mystické horory o stěhování duší. Počet draků, čarodějů, magických mečů, bojovníků, magie ani unesených princezen není omezen. Můžete napsat temnou fantasy, kde pro samou magii není vidět ani na krok, můžete napsat humorovou fantasy, můžete napsat další pokračování Conanových dobrodružství – fantasmie má dveře dokořán. Příběh by však měl obsahovat prvky iracionálna, jak už je to ve fantasy zvykem.

Příspěvky zasílejte psané čitelně strojem nebo vytištěné z počítače ve dvou kopiích, rozsah libovolný – od jediné věty po kufr nadtý rukopisy. Zaslané práce nesmějí být jinde publikovány ani zaslány do jiné literární soutěže. Soutěže se nemohou zúčastnit autoři, kteří již vydali knihu nebo vlastní sbírku povídek.

Pořadatelé soutěže mají právo na jedno jejich zveřejnění v publikacích Klubu Julese Vernea Praha nebo 451 stupňů Fahrenheita Košice nebo budou otištěny v časopise Pevnost.

Poroty zasedají v Praze a v Košicích a vyberou užší kruh nominovaných autorů na vítěze. Již jenom tato nominace dává právo být pasován na rytíře Řádu fantasy s titulem Lady nebo Sir. Vítěz bude vybrán z rytířů Řádu fantasy a obdrží titul Nositel meče a skutečný meč. Výsledky soutěže budou oznámeny na Fénixconu 2012 v Brně.

Své příspěvky posílejte nejpozději do 31. 7. 2012 na adresu Egon Čierny, Matěchova 14, 140 00 Praha 4. ĚČ / XB1

Osudy Slovanské epopeje za okupace

O tom, jak Muchova Slovanská epopej přečkala válku ukryta před nacisty, vypráví snad všechny odborné i populární texty téměř shodně. Nejlapidárněji to shrnuje katalog Epopeje, vydaný MěNV v Moravském Krumlově po roce 1980 (zpracoval J. Starošítk). O Epopeji píše doslovně: *Bylo zajištěno její včasné ukrytí před fašisty v období okupace naší republiky v r. 1939. V tomto období byl již umělec těžce nemocen. Prodělával těžký zápal plic a i v tomto těžkém stavu byl vyslýchán příslušníky Gestapa. Celý tento výslech byl zaměřen především na otázky, proč maloval Slovanskou epopej a kde se toto dílo nachází. Na druhou otázku již Mucha odpovědět nedovedl. Již dávno nebyl majitelem tohoto díla a ani nevěděl, kde se obrazy v té době nacházely.*

A jaká byla skutečnost? Diametrálně odlišná.

Když 15. března 1939 došlo k obsazení území Čech a Moravy německými vojsky, byl, podle tvrzení Jiřího Muchy, jeho otec Alfons Mucha mezi prvními zatčenými. Byl v té době nemocen a po údajném výslechu se jeho stav ještě zhoršil.

Ale jen za pár týdnů se jeho zdravotní stav natolik zlepšil, že 19. dubna zaslal na pražskou městskou radu nabídku provedení oprav na obrazech Slovanské epopeje. (Obrazy visely v té době vypnuty v kovových rámech v bývalé kapli holešovické školy U studánky.) Městská rada 5. května 1939 schválila (čj. 23118/39), aby po vyjádření uměleckého poradce obce pražské prof. Ladislava Šalouna byla mistru Muchovi zadána oprava všech obrazů Slovanské epopeje dle jeho nabídky, za úhrnnou a nepřekročitelnou částku 80 000 Kč. Oprava obrazů měla být provedena do 4 měsíců od započetí prací ...

Koncem května (možná následkem značného fyzického vypětí při provádění restaurátorských prací) ale došlo k náhlému zhoršení umělcova zdravotního stavu. Jak se můžeme dočíst v dobovém denním tisku: „*Mistr Mucha vážně onemocněl, a to právě v době, kdy měl dokončit opravu Slovanské epopeje.*“

Dne 14. července 1939 Alfons Mucha zemřel. Pohřeb do Slavína se konal na náklad radnice. Tehdejší denní tisk uvedl: „*Podle své poslední vůle byl umělec pohřben podle římskokatolického ritu.*“

Nekrology ve všech novinách (i v těch, které měly dříve k Muchově umělecké tvorbě výhrady) psaly chvalozpěvy o Muchově práci umělecké a o jeho velkých zásluhách. Dokonce i fašistická „Vlajka“, která jinak odsuzovala Muchu pro jeho styky se „židozdnářstvem“ a většinu jeho díla dosud přehlížela, se o jeho Slovanské epopeji doslovně vyjádřila: „*Jest dílem*

velkolepým, svědčícím o vysokých uměleckých hodnotách mistrových.“

Dne 31. srpna 1939 byl v pozdních večerních hodinách v nejvyšší sovětu v Moskvě a ve stejnou dobu i v říšském sněmu v Berlíně ratifikován německo-sovětský pakt (z 23. 8. 1939). Těže noci, jen několik hodin po ratifikaci, překročila ně-

mecká vojska polskou hranici a začala druhá světová válka. V Praze v té době pokračovaly restaurátorské práce na Epopeji. Prováděli je restaurátoři, které si Mucha sám vybral.

Práce byly dokončeny následujícího roku, kdy městská rada vzala na vědomí (čj. 6440/40), že dle zjištění odborné komise z 1. února 1940 byly náležitě provedeny a dokončeny restaurátorské práce na

Epopeji zadané dekretem čj. 23.118-OH/39, a že tudíž pozůstalost po mistru A. Muchovi se propouští ze závazků smlouvy.

Téhož roku v červenci zadala městská rada za částku 12 440 K zhotovení transportních válců pro obrazy Epopeje. Měly sloužit k tomu, aby velké obrazy SE mohly být bez poškození z dosavadního skladiště ve škole U studánky (kde byly provizorně umístěny) přestěhovány v případě potřeby do bezpečnějšího úkrytu.

Následujícího roku v září byla epopej svinuta na dřevěné válce. Práce prováděli odborníci Osvětového odboru pod vedením akademického malíře Adolfa Zahela. Práce neprobíhaly v utajení, ale naopak byly natáčeny filmovým týdeníkem Aktualita a informace o této akci proběhla i denním tiskem.

V září 1943 umělecký poradce obce pražské prof. Šaloun na žádost této vypracoval posudek k možnosti bezpečného uložení uměleckých děl z majetku pražské obce ve sklepeních na zámku Slatiňany u Chrudimi. V prosinci téhož roku bylo za transport 3 velkých Brožikových pláten (Hus před koncilem kostnickým, Zvolení krále Jiřího z Poděbrad, Defenestrace pražská) a 20 pláten Muchovy Epopeje do zámku Slatiňany u Chrudimi uhrazeno 55 614 K. Dokladem uskladnění ve Slatiňanech jsou také evidenční karty obrazů Epopeje vyhotovené za války, v nichž je jako místo uložení uvedeno „Slatiňany“. Tyto za války vystavené evidenční karty jednotlivých obrazů Slovanské epopeje byly vlastně jakési průvodní listy, kde měly být zapisovány nejen všechny restaurátorské zásahy, ale i přesuny a případné zápůjčky. Po válce však město Praha jako vlastník Epopeje od tohoto systému bohužel upustilo a tím se připravilo o možnost mít přesnou dokumentaci jednotlivých obrazů cyklu.

Navzdory těmto faktům se stále v literatuře traduje, že Epopej byla během války uložena v podzemí Zemského archivu. V roce 2010 jsem jako odborný poradce při natáčení nového filmu o Epopeji požadoval, aby ve filmu byly jako místo uskladnění Epopeje za války uvedeny Slatiňany. Nicméně film to nevedl a raději se přidržel starých schémat – zřejmě u filmu byli další poradci. Takže se nadále traduje pověst o uložení Epopeje v podzemí Zemského archivu, opírající se o jedině sporné „svědectví z doslechu“. Tím je poválečný dopis uměleckého spolku Pražský Aleš, žádný jiný doklad nebyl nalezen. Pokud bychom přesto připustili, že pověst o uložení Epopeje v podzemí Zemského archivu je pravdivá, znamenalo by to, že Epopej byla v roce 1943 přemístěna z bezpečného úkrytu v podzemních prostorách Zemského archivu jinam. K tomu

by ale musel existovat nějaký pádný důvod, nicméně v zápisech zasedání městské rady žádný takový důvod není zmíněn!

Nepravdivá je i fáma, že Epopej byla za války ukryta před nacisty. Epopej nebyla uložena do bezpečí před nacisty, ale před možnými následky bombardování Spojenci. A k jejímu ukrytí došlo nejen s vědomím nacistů, ale dokonce s jejich výslovným souhlasem. Všechna opatření týkající se Epopeje totiž podepisoval i náměstek primátora dr. Josef Pfitzner, který byl vysokým funkcionářem NSDAP. (Tak vysokým, že po válce byl jedním z několika málo, kteří byli veřejně popraveni. Poprava byla vykonána na Pankráckém náměstí ještě v den vynešení rozsudku.) A o všech přesunech Epopeje byl dr. Pfitznerem (kterému to ukládala jeho stranická povinnost) navíc informován i K. H. Frank.

Po válce, v lednu 1946, schválila městská rada úhradu nákladů na převoz Brožíkových a Muchových obrazů ze Slatiňan do Prahy v ve výši 64 000 Kč. Důvodem pro urgentní přesun ze slatiňanského zámku byl požadavek Ministerstva zemědělství, které zřídilo v místnostech zámku (stájích) pokusný hřebčinec.

Pokud se týká umístění Epopeje po válce, veškerá dosavadní literatura uvádí, že se Epopej vrátila zpět na své původní místo, to je do školy U Studánky. Toto stanovisko dosud zastává i Archiv hlav. města Prahy (dr. Svatošová).

V zápisech městské rady jsou ale jako místo poválečného uložení Epopeje několikrát zmiňována dvě různá místa v Praze: škola U studánky a Masarykova škola. Připustíme-li, že ni-

kdo na zasedání rady úmyslně nelhal, pak ti, kdo v zápisech mluvili o Epopeji a věděli, kde se skutečně nachází, uvedli místo jejího skutečného uložení, ti, kteří o jejím aktuálním uložení nebyli informováni, pak uvedli místo, kde byla uložena dříve. Z toho lze vydedukovat, že skutečným místem poválečného uložení Epopeje byl suterén Masarykovy školy v Holešovicích, kde předtím nikdy nebyla. Navíc tu existuje ještě

svědectví z roku 1950 o havárii vodovodu v Masarykově škole, kvůli níž musela být Epopej provizorně přemístěna do dvorany Veletržního paláce. Jak je v zápise výslovně uvedeno, „*jen včasným zjištěním této havarie nedošlo tehdy k žádnému poškození obrazů*“ (přestože některé pozdější tendenčně zaměřené články o Epopeji se snažily tvrdit opak).

Ještě v lednu toho roku (1950) rada Ústředního národního výboru města Prahy schválila žádost ONV Moravský Krumlov (čj. 5100/50-IV) o zápůjčku obrazů cyklu Slovanské epopeje a jejich vystavení v zámku. Důvodem k vydání souhlasu byl mimo jiné i fakt, že Epopej byla po havárii vodovodu v Masarykově škole deponována ve Veletržním paláci jen provizorně a bylo nutné pro ni najít nějaké bezpečnější a dlouhodobější útočiště. Zároveň ÚNV Praha chtěl (v souladu se svými předválečnými rozhodnutími) zabránit tomu, aby Epopej byla instalována jen provizorně. Nechtěl, aby opakovaným svinováním obrazů docházelo k jejich dalším poškozením.

Zpracoval

Pavel Nosek

15. října 2011

Keith Ball: Podivuhodné křivky, počítání králíků a jiná matematická dobrodružství

Zdálo by se, že na poli popularizace matematiky vládne díky tandemu Dokořán/Argo taková nadúroda, že už nelze s ničím novým, a přitom jen málo poučenému laikovi srozumitelným, přijít.

Není tomu tak, Keith Ball našel několik zajímavých oblastí, na které stačíte takřka jen se středoškolskou matematiku, arcíř tedy jejich základy položil Leonardo z Pisy již v první polovině 13. století a byla by tedy ostuda, kdyby matematika měla trvale udržovat tak velký náskok před běžným vzděláním a potřebami všedního života.

Převod odpudivě vyhlížejících řetězových zlomků na matricovou aritmetiku (kde je pracnost výpočtu ukryta pod elegantní maticovou karosérií a na počítání máme MathLab), je vskutku lahůdka a Stirlingův vzorec pro „odhad“ velikosti $n!$ je dokonce až ze století osmnáctého, lepší se.

ZR

Sci-fi klub ANDROMEDA Plzeň vyhlašuje

23. ročník literární soutěže o Stříbrnělesklý halmochron

Soutěžní podmínky:

■ Zasláné práce musí být v žánru SCI-FI. Upřednostňujeme hlavně povídky na téma cestování časem.

■ Rozsah povídky je omezen na 40 normostran nebo maximálně na TŘI povídky, jejichž součet nepřesáhne 40 normostran.

NORMOSTRANA – stránka, která obsahuje 30 řádků o 60-ti znacích s řádkováním 1,5 – to značí 1800 znaků na stránku včetně mezer. Jednoduchým výpočtem lze zjistit, že rozsah povídky(dek) by neměl přesahovat 72000 znaků. Elektronicky zasláné povídky není nutné formátovat na normostránkový vzhled.

■ Soutěž je NEANONYMNÍ – tzn. příspěvky by měly mít v hlavičce jméno autora či alias, pod kterým mají být uváděny. Texty musí být zaslány e-mailem nebo na CD/DVD, napsané v běžném textovém editoru (Word, OpenOffice Writer apod.) nebo dodány ve třech exemplářích, psané strojem nebo vytištěné na kvalitní tiskárně. Texty dodané v elektronické podobě mají větší šance na zveřejnění ve sborníku a není je nutné zasílat v papírové formě. Soubory by neměly obsahovat viry známého či neznámého původu. NEZAPOMÍNEJTE NA ZPÁTEČNÍ ADRESU!

■ Nevyžádané písemné příspěvky se nevracejí.

■ SFK ANDROMEDA si vyhrazuje právo na uveřejnění ve svém klubovém fanzinu.

■ Prosíme autory, kteří nesouhlasí se zveřejněním svého příspěvku na Internetu, nechť nás na to laskavě upozorní.

■ Uzávěrka soutěže je dne 31. 3. 2012

■ Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: endymion@email.cz, kde získáte i další informace

■ Písemné práce zasílejte na adresu:

Petr Kaufner; Kralovická 41; 323 32 PLZEŇ

■ Pořadatelé se zavazují, že osobní údaje účastníků soutěže neposkytnou žádné třetí osobě a využijí je pouze pro komunikaci s autory prací.

Petr Kaufner

Vánoce ve staré Praze

Výstava unikátních starých fotografií z přelomu 19. a 20. století ze sbírky Scheuffler v Písecké bráně, Praha 6.

Výstava potrvá od 27. 11. do konce roku.

Vyšiel tridsiaty Istrozín

Po vyše roka problémov konečne vyšiel tridsiaty Istrozín. A hneď treba povedať, že posledný, ak ho nezoberie iná zosťava.

Positívnu správou je, že fanzín má nové stránky istrozin.frenesis.net. Sú tam jeho doterajšie elektronické vydania, na rozdiel od bývalých stránok sa však nedajú komentovať. Náznaky môžete písať na facebookové stránky Istrozínu www.facebook.com/istrozin.

Čo v novom čísle nájdete? Poviedku poľského autora Wita Szostaka, víťazný text Poviedky Istroconu

2010 Mariána Kubicska plus prózy Diany Laslopovej, Zuzany Droppovej a Martina Kochlicu. Číslo obsahuje dva rozhovory, s Orsonom Scottom Cardom a predsedníčkou slovenského Fandomu Luciou „Lulu“ Bockovou. Hlavne začínajúcim autorom môže veľmi pomôcť prehľad možností, kam poslať poviedku „Mám poviedku – čo s ňou“. Ilustrovaný s(f)lovník teraz predstavuje splatterpunk, Zuska Stožická svoju obľúbenú knihu a jej manžel Hromovlad obľúbenú postavu. **red.**

Antikvariát

Nové knihy a Sběratelské plakáty
Haškova 3, 170 00 Praha 7 – Holešovice
web: filmoveplakaty.eu

NON FICTION

William F. Ruddiman

Pluhy, nemoci a ropa

Pluhy, nemoci a ropa je zajímavá kniha, kterou nelze jednoduše zařadit mezi povinnou četbu oteplicí či naopak popíračů (vlivu člověka na změnu klimatu). Ruddiman sice tvrdí, že člověk má na klima velký vliv,

počasí zdá se ovlivnil i takové lapálie jako středověké epidemie černého moru, na druhou stranu jako by naznačoval, že vliv průmyslové civilizace je nepatrný proti vlivu tisíce roků zemědělství. Ale zase na třetí stranu, kdyby toho nebylo, nejspíše bychom si tu nyní užívali další dobu ledovou.

Academia, 2011, 296 stran, vázaná, 355 Kč

